

Ο
ΤΕΛΩΝΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ
ΨΥΧΩΝ
ΚΑΤΑ
ΤΗΝ
ΩΡΑΝ
ΤΟΥ
ΘΑΝΑΤΟΥ

MP

ΘΥ

Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου μου τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν περιέπουσα καὶ τὰς σκοτεινάς ὄψεις τῶν πονηρῶν δαιμόνων πόρρω αὐτῆς ἀπελαύνουσα· ἐν δὲ τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως, τῆς αἰωνίου με ρυομένη κολάσεως, καὶ τῆς ἀπορρήτου δόξης τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν κληρονόμον με ἀποδεικνύουσα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Μαθητοῦ Ἁγ. Βασιλείου τοῦ Νέου

Ο ΤΕΛΩΝΙΣΜΟΣ
τῶν ψυχῶν κατὰ τὴν ὥραν
τοῦ θανάτου

ἦτοι

φοβερὰ ὄπτασία περὶ τῶν δαιμονικῶν Τελωνίων,
ποῦ ἀπαντᾶ ἡ ψυχὴ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ σώματος,
καὶ

περὶ παραδείσου, κολάσεως καὶ μνημοσύνων

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΑΘΗΝΑΙ 1995

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ διήγησις αὐτὴ ἐλήφθη ἀπὸ τὴν περιλήψιν τοῦ βιβλίου «Στόμα Θανάτου» τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κωνσταμονίτου, τὸ ὁποῖον λόγῳ τοῦ ὄγκου του ἐκυκλοφόρησε κατ' ἀρχὰς εἰς ὀλίγας μόνον χιλιάδας ἀντιτύπων καὶ σῶζεται εἰς δύο χειρογράφους Κώδικας τοῦ Ἁγίου Ὁρους, εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ Ἱερᾶς Μονῆς Κωνσταμονίτου.

Παλαιότερον, λόγῳ τῶν δυσκολιῶν πού παρουσίασεν ἡ ἐκτύπωσις τῶν βιβλίων τόσοσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅσων καὶ εἰς τὸν Ὀρθόδοξον κόσμον τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐκυκλοφόρησαν πολλαὶ εἰκονογραφίαι, αἱ ὁποῖαι περιγράφουν τὸν Τελωνισμόν τῆς Ψυχῆς. Ἀργότερον ὁμως ὁμάς Ζηλωτῶν ἀγιορειτῶν ἐξέδωκε τὸ βιβλίον «Στόμα Θανάτου» εἰς ἄρκετὰ ἀντίτυπα καὶ ἐν συνεχείᾳ πολλοὶ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ συνέχισαν τὴν ἔκδοσίν του.

Τὰ περὶ τῆς ἐξόδου καὶ τελωνισμοῦ τῆς ψυχῆς θέματα περιγράφονται πολλάκις μὲ ζωηρὰς εἰκόνας, ὅπως φαίνεται εἰς ἄρκετοὺς Βίους Ἁγίων καὶ μάλιστα τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, Ἁγίου Μακαρίου, Μάρκου Ἀθηναίου, τῶν διηγήσεων τοῦ Εὐεργετινοῦ κ.λ.π.

Κατὰ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν τὴν ὥραν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἐξόδου τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ προτοῦ ἡ ψυχὴ μεταβῆ εἰς τὴν μέσσην κατάστασιν τῶν ψυχῶν ἀναμένουσα τὴν γενικὴν καὶ τελικὴν κρίσιν ἀπὸ τὸν Θεάνθρωπον Κύριον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ὑφίσταται τελωνισμόν ἀπὸ τὰ πονηρὰ πνεύματα. Τοῦτο ἀλλωστε βεβαιοῦται καὶ ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος εἶπεν: «Ἐρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν». (Ἰωάννην ιδ', στ. 30).

τῆς θεωρίας τὴν ὁποίαν ἔγραψα ἐγὼ ὁ ταπεινὸς Γρηγόριος, μαθητῆς τοῦ Ἁγ. Βασιλείου τοῦ Νέου

Ο ἀγιώτατος Πατὴρ Βασίλειος ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ ἐκατοικοῦσε πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπειδὴ δὲ εἶχεν ἀποθάνει ὁ Γέροντάς μου, ἐζήτησαν πνευματικὸν πατέρα νὰ με ὀδηγᾷ εἰς τὰ οὐράνια. Ὁ δὲ Θεός, ποῦ κάμνει τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων Αὐτόν, μοῦ ἐφάνέρωσε τὸν ἀγιώτατον τοῦτον Γέροντα καὶ ἐσύχναζα, καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοί, καὶ μᾶς ἐδίδασκεν. Ἦτο δὲ καὶ κάποια γραῖα καλόγνωμος καὶ ἔκαμνε πολλὴν διακονίαν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ ὁ Ἅγιος εἶχε πολλὴν συμπάθειαν εἰς τὴν γραῖαν, διότι ἦτον εὐλαβῆς καὶ ἐθουσιάζετο διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ λέγω, ἡ τιμία γερόντισσα Θεοδώρα, ἀπέθανε μετὰ ὀλίγα ἔτη καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἁγίου τὴν ἐλυπήθησαν, μάλιστα δὲ ἐγὼ ὁ Γρηγόριος διότι πολὺ με ἀγαποῦσεν. Ἐγὼ δὲ ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὸν λογισμὸν πολλᾶκις ἔλεγα· ἄρα γε νὰ ἐσώθῃ ἡ Θεοδώρα; Ἐρωτοῦσα δὲ τὸν Γέροντα πολλὰς φορὰς νὰ μάθω τίποτε περὶ τῆς Θεοδώρας, καὶ δὲν μοῦ ἀπεκρίνετο. Ἄλλ' ἐγὼ ἐνοχλούμενος ὑπὸ τοιούτων λογισμῶν δὲν ἔπαυα ἀπὸ τοῦ νὰ ἐρωτῶ καὶ νὰ ἐνοχλῶ αὐτὸν περὶ τῆς Θεοδώρας. Μίαν λοιπὸν τῶν ἡμερῶν χαμογελῶντας μοῦ λέγει· θέλεις τέκνον, νὰ ἰδῆς τὴν Θεοδώραν; Ἐγὼ τοῦ εἶπα· καὶ πῶς εἶναι δυνατόν, Πάτερ μου, νὰ ἰδῶ τὴν Θεοδώραν, ἡ ὁποία πρὸ πολλοῦ ἀπέθανε καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν; Ὁ δὲ Ἅγιος μοι εἶπε· ταύτην τὴν ἐσπέραν θέλεις ἰδεῖ τὴν Θεοδώραν. Ἐγὼ δὲ ἀποροῦσα συλλογιζόμενος ποῦ καὶ πῶς ἔχω νὰ τὴν ἰδῶ, καὶ βαλὼν μετάνοιαν ἠσπάσθην τὴν δεξιάν του καὶ ἀνεχώρησα, συλλογιζόμενος τοὺς λόγους τοῦ Γέροντος.

Τὴν νύκτα λοιπὸν κοιμώμενος βλέπω ἓνα νέον καὶ μοῦ λέγει· σηκώσου καὶ ἐλθέ ὅπου ὁ Γέροντάς σου θὰ ὑπάγῃ τώρα, εἰς τὴν Θεοδώραν· ἐλθέ νὰ ὑπάγῃς μαζί του νὰ τὴν ἰδῆς. Ἐγὼ δὲ ἀκούσας τοῦτο, ἐνόμισα πῶς παρευθὺς ἐσηκώθην καὶ ἐπῆγα εἰς τὸ κελλί τοῦ Ἁγίου καὶ δὲν τὸν εὔρον. Ἠρώτησα καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι ὑπάγει νὰ ἰδῆ τὴν ὑποτακτικὴν του Θεοδώραν. Ἀκούσας δὲ ἐγὼ ἐλυπήθην, πῶς δὲν τὸν ἐπρό-

φθασα. Ἄλλ' ἓνας ἄνθρωπος μοῦ ἔδειξε τὸν δρόμον καὶ μοῦ εἶπε· τρέχα καὶ θέλεις φθάσει τὸν Γέροντά σου. Ἐγὼ δὲ ἔτρεχα καὶ μοῦ ἐφαίνετο πὼς πηγαίνω εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν. Καὶ αἴφνης εὐρέθηκα εἰς ἓνα πολὺ στενὸν καὶ ἀνηφορικὸν μέρος καὶ ἀναβαίνων αὐτὸ μὲ πολὺν κόπον καὶ φόβον ἔφθασα εἰς μίαν ὠραίαν θύραν κεκλεισμένην.

Θεωρήσας δὲ ἀπὸ μίαν θυρίδα μήπως ἰδῶ κανέναν καὶ τοῦ εἰπῶ καὶ μοῦ ἀνοίξῃ, βλέπω δύο γυναῖκας καὶ ἐκάθηντο καὶ ἐσυνωμιλοῦσαν. Ἐγὼ δὲ εἶπα εἰς τὴν μίαν· κυρά, τίνος εἶναι αὐτὸ τὸ ὠραῖον παλάτιον; Καὶ αὐτὴ μοῦ εἶπεν· τοῦ Ὁσίου Πατρὸς μας Βασιλείου, ὅτι ὀλίγη ὥρα ἦτον ὅπου ἦλθε καὶ ἐπεσκέφθη τὰ πνευματικὰ του τέκνα. Ἐγὼ δὲ ἀκούσας ἐτοῦτο ἐχάρην μεγάλως καὶ τὴν παρεκάλουν νὰ μοῦ ἀνοίξῃ νὰ εἰσέλθω· διότι καὶ ἐγὼ τέκνον του εἶμαι, τῆς εἶπα, καὶ πολλάκις ἦλθον ἐδῶ μὲ τὸν Γέροντά μας. Καὶ ἐκείνη μοῦ εἶπεν· ἐσὺ δὲν ἐξαναῆλθες ἐδῶ καὶ οὔτε σὲ γνωρίζομεν καὶ διὰ τοῦτο φεῦγα ἀπὸ ἐδῶ· διότι χωρὶς τῆς κυρίας Θεοδώρας τὴν ἄδειαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔλθῃ κανεὶς ἐδῶ. Αὐτὰ τὰ παλάτια εἶναι τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου καὶ τὰ ἐχάρισεν εἰς τὴν ὑποτακτικὴν του Θεοδώραν, καὶ χωρὶς τὴν ἄδειαν αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃ τις ἐδῶ. Ἐγὼ δὲ ἀκούσας διὰ τὴν Θεοδώραν ἔλαβον θάρρος καὶ ἤρχισα νὰ χτυπῶ καὶ νὰ φωνάζω. Ἀκούσασα δὲ ἡ Θεοδώρα ἐπλησίασεν εἰς τὴν θυρίδα νὰ ἰδῇ τίς ἦτο ὁποῦ ἐκτύπα καὶ ἐφώνηζε, βλέπουσά με δὲ λέγει ἀμέσως πρὸς τὰς γυναῖκας· ἀνοίξατε γρήγορα διότι αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος Γρηγόριος, ὁ ἠγαπημένος υἱὸς τοῦ Πατρὸς μας. Καὶ ἅμα αὐταὶ ἠνοιξαν καὶ εἰσῆλθον, ἔτρεξεν ἡ Θεοδώρα καὶ μὲ ἐνηγκαλίσθη περιχαρῶν λέγουσά μοι· κύριε Γρηγόριε, τίς σε ἔφερεν ἐδῶ; Ἄρα γε ἀπέθανες καὶ ἠξιώθης νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ μακάριον τοῦτο μέρος καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ἐγὼ δὲ ἀποροῦσα καὶ δὲν ἤξευρα τί νὰ εἰπῶ, διότι δὲν μοῦ ἐφαίνετο ὄραμα, ἀλλ' ὡς πραγματικά. Ὅθεν τῆς εἶπα· κυρία καὶ μήτηρ μου, δὲν ἀπέθανα, ἀλλ' εὐρίσκομαι ἀκόμα εἰς τὴν πρόσκαιρον ζωὴν, πλην μὲ τὴν εὐχὴν καὶ βοήθειαν τοῦ Πατρὸς μας ἔφθασα ἐδῶ νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ μάθω εἰς ποίαν κατάστασιν καὶ μέρος εὐρίσκεσαι· καὶ πὼς ὑπέμεινας τοῦ θανάτου τὴν βίαν καὶ πὼς ἐπέρασες τὰ πονηρὰ δαιμόνια τοῦ ἀέρος, πὼς διέφυγες τὰς πανουργίας αὐτῶν· διότι ἤξεύρω καλῶς ὅτι ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου θὰ διέλθω καὶ ἐγὼ ταῦτα.

Ἐκείνη δὲ μοῦ ἀπεκρίθη λέγουσα· ὦ τέκνον μου ἠγαπη-
μένον Γρηγόριε, πῶς νὰ σοῦ διηγηθῶ τὸν κίνδυνον καὶ φό-
βον ὅπου ὑπέμεινα, ὅτε ἦτο διὰ νὰ χωρισθῇ ἡ ψυχὴ μου τοῦ
σώματος; Πῶς νὰ ἐξηγήσω τοὺς πόνους καὶ τὰς στενοχωρίας
ὅπου ὑπέφερα ἕως ὅτου νὰ χωρισθῇ ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὸ
σῶμα; Τοὺς πόνους τούτους παρομοιάζω ὡς ὁ ζωντανὸς νὰ
ριφθῇ μέσα εἰς τὴν φωτιὰν γυμνός, καὶ νὰ κατακαίεται καὶ νὰ
σπαράττη ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἀνα-
λύη, ἕως ὅτου νὰ ἀναχωρήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος. Τό-
σον πικρὸς τέκνον μου εἶναι ὁ θάνατος. Πολὺ δὲ περισσότε-
ρον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς ἐγώ. Διὰ δὲ τοὺς δικαίους δὲν ἤξεύ-
ρω τέκνον μου, ὁποῖου εἴδους εἶναι διότι ἐγὼ ἡ ταλαίπωρος
ἤμουν ἀμαρτωλὴ. Ὅταν δὲ ἐψυχομάχουν, ἔβλεπον γύρωθεν
τῆς κλίνης μου στεκαμένους πολλοὺς μαύρους καὶ ἀσχήμους
οἱ ὁποῖοι ἀνεκατεύοντο καὶ ἐταράσσοντο καὶ ἔτριζαν τὰ δόν-
τια τους κατ' ἐμοῦ· καὶ ἐγαύγιζαν ὡς σκύλοι καὶ λύκοι, καὶ ἔ-
καμναν διαφόρων ζώων λαλιάς, βροντῶντες, λυσιπῶντες καὶ
μουγκρίζοντες ὡς βόδια, στρέφοντες τὰ ἄγρια βλέμματα καὶ
σκοτεινὰ πρόσωπά των καὶ μὲ ἐφοβέριζαν, τῶν ὁποίων καὶ
μόνον ἡ θεωρία εἶναι ἀνωτέρα πάσης κολάσεως. Καὶ ὄχι μό-
νον ἐτοῦτα ἀλλὰ τὸ χειρότερον ἦτο ὅπου δὲν ἠμπόρουν νὰ
στερηθῶ τῆς θεωρίας των. Διότι γυρίζοντας τὰ ὀμμάτιά μου
ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ μὴ τοὺς βλέπω, ἦτον ὁμως ἀδύνατον νὰ
φύγω τὴν θεωρίαν καὶ τὰς φωνάς των. Διότι ἀπ' ὅπου ἤθελα
στρέψει τοὺς ὀφθαλμούς μου, τοὺς ἔβλεπα.

Καὶ ἐνῶ ταῦτα ἔπασχα καὶ ἐστενοχωρούμην, βλέπω
αἴφνης δύο λαμπροτάτους νέους χαρούμενους, μὲ χρυσᾶ
μαλλιά, ποὺ ἔλαμπαν ὡς ὁ ἥλιος ἐνδεδυμένοι φορέματα
ἀστράπτοντα. Οἱ νέοι οὗτοι ἐστάθησαν πρὸς δεξιὰν τῆς κλί-
νης μου, ὁμιλοῦντες μυστικῶς, ὁ ἓνας δὲ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς
ὠραίους νέους ἀρχίνησε νὰ φοβερίσῃ μὲ αὐστηράν, ἀλλὰ καὶ
γλυκυτάτην φωνὴν ἐκείνους τοὺς μαύρους, λέγων πρὸς αὐ-
τούς· ἄδικοι καὶ παμμίαιοι πονηροὶ δαίμονες, τίνας ἔνεκεν
προφθάνετε εἰς τὸν θάνατον τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς τα-
ράσσετε καὶ τοὺς συγχύζετε μὲ τὰς φλυαρίας καὶ ἀγρίας φω-
νάς σας; Ὡς κακοὶ καὶ ἀγριοπρόσωποι, μὴ πολὺ χაίρεσθε,
διότι δὲν ἔχετε ἀπόλαυσιν καμμίαν, μόνον καθὼς ἦλθετε,
οὕτω καὶ θὰ ἀναχωρήσετε κατησχυμένοι. Ταῦτα καὶ ἄλλα ὁ-
μοια ἔλεγεν ἐκεῖνος ὁ λαμπρότατος νέος μὲ γλυκυτάτην φω-
νὴν. Ἐκεῖνοι δὲ ἔφερον ἐν τῷ μέσῳ τὰς ἐκ νεότητός μου
κακὰς πράξεις, εἴτε ἐν λόγῳ εἴτε ἐν ἔργῳ φλυαροῦντες καὶ

φωνάζοντες ὅλα μου τὰ ἁμαρτήματα καὶ ἄλλα περισσότερα, καὶ ἐγὼ ἔτρεμον καὶ ἐπρόσμενον τὸν θάνατον. Τότε ἦρθε καὶ ἓνας νέος χονδρός, βάρβαρος, τοῦ ὁποίου ἡ μορφή ἦτον ὡς τοῦ ὠρυομένου λέοντος, καὶ ἦτο φορτωμένος διάφορα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα καὶ ὁ ὁποῖος δίδει τὸν θάνατον κάθε ἀνθρώπου. Βλέπουσα ἡ ταπεινὴ μου ψυχὴ ἐκείνον τὸν τύραννον, ἐκυριεύθη ἀπὸ φόβον καὶ τρόμον.

Τότε οἱ δύο νέοι λέγουν πρὸς τὸν τύραννον ἐκείνον· τί στέκεις; λῦσον τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος καὶ μὴ τῆς δώσης πολὺν πόνον, διότι δὲν ἔχει πολλὰ καὶ μεγάλα ἁμαρτήματα. Γεμίσας λοιπὸν ἓνα ποτήριον ἐκεῖνος ὁ τύραννος μου τὸ ἔδωσε νὰ τὸ πῖω, καὶ ἐγὼ μὴ θέλοντας τὸ ἔπιον· καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ μου ἐκ τοῦ σώματος μὲ τρομερωτάτην βίαν. Ἦτον δὲ τόσο πικρὸν καὶ ἄνοστον τὸ ποτόν, ὅπου μὴ ὑποφέροντας τὴν πικράδα, ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματός μου. Ἐξερχομένην τὴν ψυχὴν τὴν ἔλαβον οἱ νέοι ἐκεῖνοι, περιτυλίξαντες διὰ τῶν ἐπανωφορίων των, ἐγὼ δὲ ἐπαρατήρουν τὸ σῶμα μου ὅπου ἐκέιτετο νεκρὸν καὶ ἐθαύμαζα. Διότι δὲν ἤξευρα ὅτι συμβαίνουν ταῦτα πάντα ἐν καιρῷ θανάτου εἰς τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον. Ἐνῶ δὲ μὲ ἐκράτουν οἱ Ἄγγελοι, τοὺς περιεκύκλωσαν οἱ ἄγριοι καὶ ἀνελεήμονες δαίμονες καὶ μεγαλοφώνως ἔλεγον· αὐτὴ ἔχει πολλὰ ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν γραμμένα καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς ἀποκριθῆτε διὰ ὅλα αὐτά.

Καὶ οἱ ἄγιοι Ἄγγελοι ἐξήταζον τί καλὸν ἔκαμα ἐν τῇ ζωῇ μου καὶ τὸ ἐπαρουσίαζον, διότι καὶ ἐγὼ ἡ πτωχὴ θὰ εἶχον κάμει τὸ κατὰ δύναμιν διὰ τὴν ψυχὴν μου. Καὶ ἐὰν ἔδωσα εἰς κανένα πεινῶντα ἄρτον ἢ διψῶντα ἐπότισα ἢ ἐπεσκέφθην ἀσθενῆ ἢ φυλακωμένον ἢ ἐδέχθην ξένον καὶ τὸν ἀνέπαυσα· ἢ ἐὰν ἐπήγαινα εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐστεκόμην μὲ φόβον Θεοῦ καὶ εὐλάβειαν ἢ ἐὰν ἔβαλα ἔλαιον εἰς κανδήλια εἰκόνοσ· ἢ ἐφιλίωσα κανέναν ὅπου εἶχεν ἔχθραν μὲ τὸν πλησίον του· ἢ ἂν ἔκλαυσα διὰ τὰς ἁμαρτίας μου ἢ μὲ ὕβρισε τις καὶ ὑπέμεινα· ἢ ἂν ἔδωκα καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ κάμουν τὸ καλόν· ἢ ἐὰν ἐπαρηγόρησα ἀπηλπισμένον, διὰ νὰ ἔχη ὑπομονὴν καὶ νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ κάμῃ ἔργα θεάρεστα· ἂν ἐνήστευσα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἂν ἐγκρατεύθην ἀπὸ ψεύδη καὶ ὄρκους καὶ λόγια ὕβριστικὰ καὶ ἐν γένει πάντα τὰ καλὰ ὅπου ἔκαμα ἐν τῷ κόσμῳ τὰ ἐζύγισαν μετὰ τῶν ἁμαρτημάτων καὶ ἐδιώρθωνον αὐτά. Διὰ ὅλα ταῦτα ἐδυσσαρεστοῦντο οἱ δαίμονες ἐξαγριώ-

νοντες ἐναντίον μου, καὶ ἐμάχοντο μετὰ τῶν Ἀγγέλων δοκιμάζοντες πάντοτε νὰ μὲ ἀρπάσουν ἐκ τῶν χειρῶν των καὶ νὰ μὲ ρίψουν εἰς τὸν ἄχαρον Ἄδην.

Μετὰ δὲ ταῦτα βλέπω τὸν ἀγιώτατον Γέροντά μας Βασίλειον μετὰ τῆς Θεοχαρίστου δυνάμεώς του καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἀγγέλους· κύριοί μου, αὕτη ἡ ψυχὴ μου ἔκαμε πολλὰς ὑπηρεσίας καὶ μὲ ἀνέπαυσεν εἰς τὰ γηρατεῖά μου. Διὰ τοῦτο ἐπαρεκάλεσα τὸν Θεὸν δι' αὐτὴν καὶ μοῦ τὴν ἐχάρισεν ἡ εὐσπλαχνία Του. Μ' ὄλον τοῦτο δεχθῆτε καὶ αὐτά, διὰ νὰ πληρώσετε τὰ χρέη τῆς, βαίνοντες τὰ ἐναέρια τελώνια, νὰ τὴν ἐξαγοράσητε ἐκ τῶν δαιμόνων. Διότι ἐγὼ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εἶμαι πολὺ πλούσιος εἰς τὰ οὐράνια καὶ Θεϊκὰ χαρίσματα, ταῦτα δὲ τὰ ἐσύναξα ἐκ τῶν πολλῶν κόπων καὶ ἰδρώτων καὶ τῆς τὰ χαρίζω νὰ ἐξαγορασθῆ. Μοῦ ἐφάνη δὲ πὼς ἦταν μία σακκούλα γεμάτη φλουριά· δίδοντας δὲ ταῦτα τῶν Ἀγγέλων ἔγινεν ἄφαντος.

Ὡς εἶδον δὲ ταῦτα ἐκεῖνοι οἱ μαῦροι ἔμειναν ἄφωνοι, μὴ δυνάμενοι νὰ στερεώσωσι τὴν κακίαν των, καὶ εὐρισκόμενοι πολλὴν ὥραν εἰς σύγχυσιν καὶ ἀπελπισθέντες καὶ μουγκρίζοντες ἀνεχώρησαν ἀπὸ ἡμᾶς. Μετὰ δὲ ταῦτα ἦλθε πάλιν ὁ Ἅγιος Γέροντάς μας, φέρων πολλὰ ἀγγεῖα γεμάτα ἀπὸ ἀγίου ἐλαίου, τὰ ὁποῖα ἐκράτουν εὐμορφότατοι νέοι μὲ χρυσᾶ μαλλιά, καὶ διέταξε νὰ τὰ ἀνοίξουν καὶ νὰ τὰ ρίψουν ἕνα πρὸς ἕνα ὅλα ἐπάνω μου. Χύνοντες δὲ ταῦτα, ἐγένεμισα θαυμαστῆς καὶ οὐρανίας εὐωδίας, καὶ καθαρισθεῖσα, ἔγινε τὸ πρόσωπόν μου λαμπρὸν καὶ εὐγενές, ἐθεώρουν δὲ ἑαυτὴν καὶ ἡμουν εὐμορφη καὶ ἄσπρη ὡς τὸ χιόνι καὶ ἐγένεμισα ἀπὸ θεϊκῆς εὐφροσύνης. Τότε εἶπεν ὁ Ἅγιος Γέροντάς μας πρὸς τοὺς νέους· κύριοί μου, ἀφοῦ τελέσητε ὅσα χρήσιμα ἀνήκουν εἰς τὴν ψυχὴν ταύτην, φέρετέ την εἰς τὴν οὐράνιον κατοικίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔχει ἐτοίμην ὁ Θεὸς διὰ νὰ κατοικῶ μὲ τὰ πνευματικά μου τέκνα. Καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ἀπὸ ἡμᾶς. Ὑψώσαντες δὲ οἱ Ἄγγελοι τὰς χρυσοειδεῖς πτέρυγὰς των ἐπέταξαν εἰς τὸν ἀέρα ὡς τὰ σύννεφα, ὅταν τὰ διώκῃ ὁ ἄνεμος, καὶ κρατοῦντες μὲ ἀνεβαίναμεν κατὰ ἀνατολάς.

1. Τὸ τελώνιον τῆς καταλαλιᾶς

Εκεῖ ἐσυναντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς καταλαλιᾶς, δηλαδὴ τῆς κατακρίσεως, ὅπου ἦταν μία σύναξις μαύρων· εἰς τὸ μέσον δὲ ἐκάθητο ὁ πρῶτός των μὲ πολλὴν πονηρίαν, καὶ

εὐθὺς ἐστάθημεν. Μάρτυς μου δὲ ὁ Κύριος, τέκνον μου Γρηγόριε, πὼς ὄσους κατέκρινα ἐν τῇ ζωῇ μου, μοῦ εἶπαν ὄλων τὰ ὀνόματα καὶ τὴν ὥραν, ὡς καὶ μίαν λέξιν μοῦ ἐφάνερωσαν, καὶ ἐζήτησαν δίκην. Καὶ ὄχι μόνον τὸ ἀληθές, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰ μὲ ἐσυκοφάντουν ἐκ πονηρίας των. Καὶ ἐὰν εἶπα λόγον μὲ ἄλλον σκοπὸν, καὶ αὐτὸν ὡς κατάκρισιν, ἐξεζήτησαν λογαριασμόν. Χάριν λόγου, ἐὰν εἶπα τίποτε ἀπὸ ἀγάπην ἢ μὲ σκοπὸν διὰ νὰ διορθωθῇ ὁ ππαιστής, εἰς ὄλα λέγω ταῦτα ἐρωτοῦσαν τοὺς Ἄγγελους νὰ τοὺς ἀποκριθῶσιν. Οἱ δὲ Ἄγγελοι τοὺς ἀπεκρίθησαν εἰς τὰ ἀληθῆ καὶ τοὺς τὰ ἐπλήρωσαν ἀπὸ ἐκεῖνα ὄπου μοῦ εἶχε χαρίσει ὁ Γέροντάς μας καὶ ἔτσι ἀνεχωρήσαμεν εὐθὺς ἀπὸ αὐτοῦς.

2. Τὸ τελώνιον τῆς ὕβρεως

Καὶ ἀναβαίνοντες ὀλίγον τι μᾶς ἐσυναπάντησε τὸ τελώνιον τῆς ὕβρεως. Καὶ ἐξοδεύσαντες καὶ εἰς ἐκεῖνο, ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον, ἀνεχωρήσαμεν ἀνενόχλητα δι' εὐχῶν τοῦ Πατρός μας. Καὶ ἀναβαίνοντες συνωμίλουν οἱ Ἄγγελοι λέγοντες· ἀληθῶς μεγάλην ὠφέλειαν καὶ χάριν εὔρεν ἐτούτη ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸν ἡγαπημένον δοῦλον τοῦ Θεοῦ Βασίλειον· ἄλλως ἠθέλομεν στενοχωρηθῆ πολὺ ἐκ τούτων τῶν τελωνίων.

3. Τὸ τελώνιον τοῦ φθόνου

Ενῶ ἔλεγον ταῦτα οἱ Ἄγγελοι, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τοῦ φθόνου, καὶ μὴ ἔχοντες, χάριτι θεία, ἐκεῖνοι οἱ ἀγριοπρόσωποι μαῦροι κατηγορίαν νὰ μοῦ εἶποῦν, ἀνεχωρήσαμεν χαρούμενοι. Μ' ὄλον τοῦτο ἔτριζαν τὰ δόντια τους μετὰ πολλῆς κακίας καὶ θυμοῦ κατ' ἐμοῦ καὶ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ μᾶς καταπίουν.

4. Τὸ τελώνιον τοῦ ψεύδους

Καὶ ἀναβαίνοντες εἰς πολὺ ὕψος ἐσυναντήσαμεν τὸ τελώνιον τοῦ ψεύδους, εἰς τὸ ὄποῖον ἦσαν πολὺ πλῆθος μαῦροι, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν πολὺ ἄσχημα καὶ μισητά. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐκάθητο μετὰ πολλῆς ἀλαζονείας καὶ ὡς μᾶς εἶδαν, ἤρχοντο ὡς λησταὶ πρὸς ἡμᾶς, τρέχοντες μετὰ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, καὶ ἔφερναν πολλὰς ἀποδείξεις καὶ πολλὰ ψεύματα, τὰ ὄποια ὡς ἀνόητος πολλάκις ὠμίλησα, κρύψασα

τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν. Πλὴν αὐτοὶ παρουσιάζοντες ταῦτα, τὸν καιρὸν ὅπου τὰ εἶπα, τὴν θέσιν, τὴν ὑπόθεσιν, καὶ τὰ πρόσωπα ὅπου εἶπα τὸ κάθε ψεῦδος, ἐζήτουν δίκην. Ἄλλ' οἱ ἄγγελοι πράξαντες ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα, καὶ διὰ τῆς πρὸς ἐμὲ ἐλεημοσύνης τοῦ Πατρὸς μας, ἠλευθερώθημεν καὶ ἀπὸ αὐτὰ.

5. Τὸ τελώνιον τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ὀργῆς

Καὶ ἀναβαίνοντες ὀλίγον τι ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ὀργῆς. Ἐδῶ εὔρομεν σύναξιν πολλῶν μαύρων, καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐκάθητο ὡς εἶδωλον, πολὺ ἐξαγριωμένος, καὶ ἐπρόσταξε μετ' ὀργῆς καὶ φωνῆς τόσον ἀγρίας, ὅπου δὲν ἠδυνήθημεν νὰ διακρίνωμεν τί ἔλεγεν εἰς τοὺς παραστεκομένους δαίμονας. Αὐτοὶ δὲ πλήρεις κακίας ἐδαγκάνοντο καὶ ἐτρώγοντο μεταξύ των, ὡς οἱ σκύλοι οἱ λυσσασμένοι, καὶ φωνάζοντες ὡς ἄγρια θηρία, μᾶς ἔβλεπον μετὰ μεγίστης κακίας, καὶ μὲ ἐξήταζον, ὄχι μόνον εἰς ὅσα ἀληθῶς μὲ ὀργὴν καὶ θυμὸν ἐφιλονεῖκουσιν μὲ κανένα ἢ μὲ ἄγριον βλέμμα τὸν ἐθεώρουσιν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ὠμίλουσιν μὲ ἀγάπην καὶ ἐσυμβούλευα τὰ τέκνα μου ἢ τὰ ἐτιμῶρουσιν καὶ ὠργιζόμεν ἑναντίον των. Ὅλα ταῦτα, λέγω, ἕνα πρὸς ἕνα μοῦ τὰ ἐφώναζαν καὶ ἢ εἶχα φοβηρίσει κανένα καὶ ἀνεχώρουσιν δυσारेστημένα ἢ εἶχα ἐχθραν καὶ ἐμνησικάκουσιν ἑναντίον τινός. Ὅ,τι φέρισμον καὶ κίνημα ἔκαμνα, τὰ αὐτὰ σχήματα καὶ κινήματα ἔκαμναν καὶ αὐτοὶ τρέχοντες ἑναντίον μας, ἀναφέροντες τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἐποχὴν καὶ τὰς αὐτὰς λέξεις καθαρῶς, καθὼς τὰς ἔλεγα ἐγὼ ὅταν ἐθύμωνα. Πληρώσαντες δὲ καὶ ἐκεῖ τὸ χρέος ἀνεχωρήσαμεν.

6. Τὸ τελώνιον τῆς ὑπερηφανείας

Αναβαίνοντες δὲ ὀλίγον τι μᾶς ἐσυνάντησε τὸ τελώνιον τῆς ὑπερηφανείας. Καὶ ψάχνοντας οἱ δαίμονες μήπως εὔρουσιν τίποτε διὰ νὰ μὲ κατηγορήσουσιν, ὅμως δὲν εὔρον ἐπειδὴ ἤμουν πτωχὴ καὶ δὲν ἠμπόρουσιν νὰ ὑπερηφανευθῶ. Ὅθεν ἐπεράσαμεν ἀνεξόδως.

7. Τὸ τελώνιον τῆς βλασφημίας

Καὶ ἀναβαίνοντες ἐφθάσαμεν τὸ τελώνιον τῆς βλασφημίας. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν δαιμόνων τοῦ τελωνίου τούτου

ἐκάθητο μὲ πολλὴν ἀγριότητα καὶ παρ' εὐθύς ὅπου μᾶς εἶ-
δαν, ἔτρεχαν πρὸς ἡμᾶς ἐξαγριωμένοι, τρίζοντες τοὺς ὀδόν-
τας, σκληρίζοντες καὶ βλασφημοῦντες καὶ κάμνοντας διάφο-
ρα σχήματα. Μὲ ἐφοβέριζαν καὶ ἐγὼ ἔτρεμον, αὐτοὶ δὲ ἐβε-
βαίωσαν ὅτι εἶχον βλασφημήσει τρεῖς φορές εἰς τὴν νεοτητά
μου. Ἄλλ' οἱ ἄγγελοι ἔφεραν ἀπόδειξιν τὴν μετάνοιαν καὶ
ἐξομολόγησιν, καὶ πληρώσαντες τὸ ἱκανὸν ἀνεχωρήσαμεν.

8. Τὸ τελώνιον τῆς μωρολογίας καὶ τῆς φλυαρίας

Καὶ πηγαίνοντες ἐσυναντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς μωρολο-
γίας καὶ φλυαρίας, καὶ μᾶς ἐζήτησαν οἱ δαίμονες νὰ ἀντα-
ποκριθῶμεν εἰς τὰς φλυαρίας καὶ αἰσχροῦς μωρολογίας μου,
τὰς ὁποίας εἶπα ἐκ νεότητός μου. Ἄλλὰ καὶ τὰ σατανικὰ τρα-
γούδια ἐβεβαίωσαν ὡς ἀληθῆ. Καὶ νὰ ἀποκριθῶ δὲν ἤξευρα
ἀλλὰ ἀποροῦσα πῶς τὰ ἐνθυμοῦνται, ἐνῶ ἐγὼ ἐκ τῆς πολυ-
καιρίας τὰ εἶχα λησμονήσει. Δίδοντες ὁμως καὶ ἐκεῖ τὸ ἀνά-
λογον ἀνεχωρήσαμεν.

9. Τὸ τελώνιον τοῦ τόκου καὶ τοῦ δόλου

Καὶ ἀναβαίνοντες τὴν ἄγνωστον καὶ σκοτεινὴν φοβερὰν
στράταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τοῦ τόκου καὶ τοῦ
δόλου, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει τοὺς τοκογλύφους καὶ ἐκείνους
ὅπου γελοῦν τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς παίρνουν τὴν περιουσίαν
των. Ἀρχίνησαν λοιπὸν καὶ μὲ ἐξήταζον, ἐὰν ἠπάτησα κανέ-
να καὶ τοῦ ἐπῆρα τὸ πρᾶγμά του. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο
νὰ τὸ ἀποδείξουν ἔτριζον τοὺς ὀδόντας των καὶ μὲ ἐφοβέρι-
ζαν.

10. Τὸ τελώνιον τῆς ὀκνηρίας καὶ τοῦ ὕπνου

Αναχωρήσαντες δὲ ἐκεῖθεν καὶ ἀναβαίνοντες ἐκείνην τὴν
στράταν, τῆς ὁποίας τὸ μᾶκρος νοῦς ἀνθρώπινος δὲν
δύναται νὰ μετρήσῃ, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τῆς ὀκνη-
ρίας καὶ τοῦ ὕπνου. Ἐξήταζον δὲ ἐδῶ ἐὰν ἐκοιμόμουν καὶ ὤ-
κνεσα νὰ σηκωθῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ ἂν ἀπὸ τὴν

ὄκνηριαν καὶ ἀμέλειαν δὲν ἔκαμα τὸ καλὸν ὅπου ἐδυνάμην νὰ κάμω. Ἄλλὰ χάριτι Θεῖα, μὴ ἔχουσα ἐνοχὴν εἰς ταῦτα, διέβημεν ἐκεῖθεν ἐλευθέρως.

11. Τὸ τελώνιον τῆς φιλαργυρίας

Καὶ ἀναβαίνοντες ἀπαντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς φιλαργυρίας εἰς τὸ ὅποιον ἦτο πολὺ ὀμίχλη μὲ σκοτός. Καὶ ἐξετάζοντές με οὗτοι οἱ μαῦροι καὶ μὴ εὐρίσκοντες ἔνοχον, ἐπειδὴ καὶ ἤμουν εἰς ὄλην τὴν ζωὴν μου πτωχὴ, ἐφύγαμεν καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ἀνενόχλητοι.

12. Τὸ τελώνιον τῆς μέθης

Καὶ ἀναβαίνοντες ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς δαίμονας τῆς μέθης, οἱ ὅποιοι ἐπρόσμεναν ὡς ἄρπαγες λύκοι, ζητοῦντες νὰ καταπίωσιν τινα. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ἐξουσίαν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐξετάζουν ὅλας τὰς ψυχὰς, ἦλθον οἱ συνοδεύοντές με Ἄγγελοι καὶ ἐξήταζον τὸ κρασί ὅπου ἔπιον εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν. Οἱ δὲ δαίμονες ἐφώναζον· δὲν ἔπιες τόσα ποτήρια κρασί εἰς τὴν δεῖνα ἑορτήν; καὶ ἦτον παροῦσαι ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα; δὲν ἐμέθυσες τὴν δεῖνα ἡμέραν; δὲν ἔπιες ὅτε ἐπήγες εἰς τὸν δεῖνα ἄνθρωπον καὶ τὴν δεῖνα γυναῖκα ἕτερα τόσα ποτήρια κρασί καὶ ἦσαν παρόντες οἱ δεῖνα ἄνθρωποι;

Ταῦτα καὶ ἕτερα ὅμοια ἔλεγον κι ἐδοκίμαζον νὰ μὲ ἄρπάσουν ὡς ἄγρια θηρία. Πάντα δὲ ὅσα μοῦ εἶπαν ἦσαν ἀληθινά. Οἱ δὲ Ἄγγελοι ἔφερναν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ μέσον κατορθώματα καὶ καλά μου ἔργα, δίνοντες δὲ καὶ ἐκεῖ μερικὴν πληρωμὴν ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου μοῦ ἐχάρισεν ὁ Γέροντάς μας, τοὺς ἀφήσαμεν. Ἀναβαίνοντες δὲ μοῦ ἔλεγαν οἱ συνοδεύοντές με Ἄγγελοι· βλέπεις πόσον κίνδυνον ἔχει ἡ ψυχὴ ἕως ὅτου νὰ περάσῃ τὰ ἀκάθαρτα τελώνια καὶ ἐναέρια δαιμόνια; Ἐγὼ δὲ τοὺς ἀπεκρίθην· Ναί, κύριοί μου, μέγας κίνδυνος εἰς τὰς ἐλεεινὰς ψυχὰς καὶ πιστεύω ὅτι δὲν δύναται νὰ περάσῃ κανεὶς ἀταράχως· νομίζω ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς ζῶντας ἀνθρώπους δὲν γνωρίζει ταῦτα ὅπου συμβαίνουν εἰς τὴν ψυχὴν. Ἄλλοίμονον! Τὶ ἀναμένει τὴν ψυχὴν τοῦ καθενὸς μετὰ τὸν θάνατον, καὶ ἡμεῖς ἀμελοῦμεν καὶ δὲν φροντίζομεν οἱ ἀνόητοι. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ Ἄγγελοι ὅτι αἱ Γραφαὶ διαλαμβάνουν ταῦτα πάντα, ἀλλ' ἡ πολυτέλεια, αἱ τροφαί, αἱ ἡδοναὶ καὶ ἀναπαύσεις τοῦ κόσμου τυφλώνουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ δὲν

τὰ βλέπουν οὔτε τὰ συλλογίζονται, ἀλλὰ ζοῦν ὡσάν νὰ μὴ ἔχουν νὰ ἀποθάνουν καὶ ἀμελοῦν τὰ καλὰ ἔργα, μάλιστα δὲ τὴν ἀγάπην καὶ ἐλεημοσύνην, ἡ ὁποία δύναται νὰ βοηθήσῃ τὴν ψυχὴν περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔργα, καὶ νὰ περάσῃ τὰ τελώνια χωρὶς ἐνόχλησιν. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι εἶναι ὀλίγοι. Ἄλοίμονον εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας καλὰ ἔργα! Διότι ἔρχεται ἔξαφνα ὁ θάνατος καὶ τοὺς ἀρπάζει, καὶ δικαίως θέλοντας νὰ περάσουν ἀπὸ ἐδῶ τοὺς ἀρπάζουν οἱ δαίμονες καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ τοὺς κατεβάζουν εἰς τοὺς σκοτεινοὺς καὶ βρωμεροὺς τόπους τοῦ Ἄδου, φυλάττοντες αὐτοὺς μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας καὶ φοβερᾶς Κρίσεως. Ταῦτα βεβαίως ἤθελες πάθει καὶ σύ, ἐὰν ἔλειπεν ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ δούλου Αὐτοῦ Βασιλείου.

13. Τὸ τελώνιον τῆς μνησικακίας

Λέγοντες δὲ ταῦτα καὶ ἀναβαίνοντες ἀπαντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς μνησικακίας, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει ἐκείνους ὅπου ἔχουν ἔχθραν μὲ τὸν γείτονά τους καὶ δὲν θέλουν νὰ συγχωρήσουν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἐκείνον ὅπου τοὺς ἔπαισεν. Πλησιάζοντες δὲ πρὸς ἐκεῖνο τὸ κατηραμένον, ἐπήδησαν οἱ δαίμονες ὡς λησταὶ ἀπάνω μου, ζητοῦντες εἰς τὰ κατάστιχα αὐτῶν νὰ εὔρουν κανένα παισίμον, ἀλλὰ χάριτι θείᾳ δὲν εὔρον τίποτε, καὶ καταντροπιασθέντες ἐφώναζαν· ἔλησμονήσαμεν νὰ τὰ γράψωμεν καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψεύματα, καὶ οὕτως ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ πληρώσωμεν τίποτε. Καὶ ἐπειδὴ εἶχα λάβει θάρρος, ἠρώτησα τοὺς Ἀγγέλους· ποῦ τὰ ἤξεύρουν ἐτοῦτοι οἱ ἄδικοι τὰ παισίματα τοῦ κάθε ἀνθρώπου; Καὶ μοῦ ἀπεκρίθη ὁ ἕνας· δὲν γνωρίζεις ὅτι μετὰ τὸ Βάπτισμα κάθε Χριστιανὸς λαμβάνει ἕνα Ἄγγελον μαζί του ὡς φύλακα, χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ, διὰ νὰ τὸν ὀδηγῇ, εἰς τὸ καλόν, νὰ γράφῃ δὲ ὅλα τὰ καλὰ του ἔργα; Ὁμοίως δὲ τὸν ἀκολουθεῖ καὶ ἕνας διάβολος καὶ γράφει τὰς κακὰς του πράξεις. Ἄμα λοιπὸν ἀμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, εὐθὺς μηνᾶ εἰς τὸ τελώνιον ὅπου ἀνήκει ἡ ἀμαρτία, λόγου χάριν ὅταν κλέψῃ, εἰς τὸ τελώνιον τῆς κλεψιάς, ὅταν βλασφημήσῃ, εἰς τὸ τελώνιον τῆς βλασφημίας, ὅταν πορνεύσῃ εἰς τὸ τελώνιον τῆς πορνείας. Καὶ λοιπὸν κάθε τελώνιον γράφει, καὶ ἅμα θὰ περάσῃ ἡ ψυχὴ ἐκεῖ, ἐμποδίζεται ἀπὸ αὐτὸ καὶ ρίπεται εἰς τὸν Ἄδην καὶ κατοικεῖ ἐκεῖ ἕως νὰ ἔλθῃ ἡ φοβερὰ ἡμέρα τῆς Κρίσεως. Πλὴν ἐὰν εἶναι περισσότερα τὰ καλὰ

ἔργα τῆς ψυχῆς, τὰ ὁποῖα θὰ παρουσιάσῃ ὁ φύλακας τῆς Ἄγγελος, περνᾷ ἐλεύθερα, καὶ πάλιν τὴν συναντᾷ ἄλλο τελώνιον. Ταῦτα δὲ πάντα γίνονται εἰς τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανούς, τῶν ὁποίων ὁ δρόμος των εἶναι εἰς τὸν Χριστόν, εἰς δὲ τοὺς ἀσεβεῖς δὲν βαστοῦν κατάστιχα, οὔτε τοὺς μέλει, οὔτε τοὺς βιάζουσι εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

14. Τὸ τελώνιον τῆς μαγείας καὶ γοητείας

Αφῆσαντες τὸ τελώνιον τῆς μνησικακίας, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τῆς μαγείας καὶ τῆς γοητείας τὸ ὁποῖον ἐξετάζει τοὺς μάγους καὶ γόητας. Ἐτοῦτα δὲ τὰ δαιμόνια εἶχον μορφὰς ὡσὰν θηρία, ὡσὰν φίδια, ὡσὰν σκύλοι καὶ βῶδια ἄγρια καὶ ἄλλα ζῶα μὲ τὴν πλεον ἄσχημην θεωρίαν. Ἄλλὰ χάριτι θείᾳ μὴ ἔχοντα περὶ τούτων τίποτε νὰ μὲ ἐξετάσουν, οὔτε κἂν λόγον νὰ μᾶς εἴπουν, ἀνεχωρήσαμεν. Καὶ ἔτσι ἀναβαίνοντες πάλιν ἠρώτησα τοὺς Ἄγγελους λέγουσα· μὲ τί τρόπον δύνανται ἐν τῷ κόσμῳ νὰ συγχωρηθοῦν τὰ ἁμαρτήματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ἐξαλειφθοῦν ἀπὸ τὰς βίβλους τῶν ἐναερίων δαιμονίων; Καὶ μοῦ ἀπεκρίθησαν· ταῦτα πάντα δύνανται νὰ ἐξαλειφθοῦν καὶ νὰ συγχωρηθοῦν, ὅταν ὁ ἄνθρωπος μετανοήσῃ καὶ ἐξομολογηθῇ τὰς ἁμαρτίας του καὶ πληρώσῃ τὸν κανόνα τοῦ Πνευματικοῦ του καὶ λάβῃ τὴν συγχώρησιν. Τότε παρ' εὐθύς καὶ ἐκ τῶν βίβλων τῶν δαιμόνων ἐξαλείφονται. Εἰ δὲ κάμη κανεῖς, καθὼς ἐσὺ ἔκαμες, καὶ ἐντραπῆ νὰ ἐξομολογηθῇ τὰς ἁμαρτίας του καὶ νομίσῃ ὅτι τὸν φθάνει μόνον ἡ ἀποχὴ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἡ ἐξομολόγησις μόνον εἰς τὸν Θεόν, ἐὰν λέγῃ ἔτσι κάμη, δὲν συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι του. Διότι ὁ Κύριος ἔδωκε τὴν χάριν εἰς τοὺς Ἀποστόλους νὰ δένουν καὶ νὰ λύνουν ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ δὲ Ἀπόστολοι ἔδωσαν τὴν χάριν καὶ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Πνευματικούς, καὶ θέλει ὁ Κύριος νὰ φυλάγεται τὸ Μυστήριον. Αὐτὸς γὰρ εἶπεν· «ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα». Διὰ τοῦτο λοιπὸν πρέπει νὰ ἐξομολογηθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς Πνευματικὸν καὶ νὰ πληρώσῃ τὸν κανόνα καὶ ἔτσι νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ ἁμαρτίαι του ἀπὸ τὰς βίβλους τῶν δαιμόνων. Καὶ ἅμα ἰδοῦν οἱ δαίμονες πὼς ἐξαλειφθησαν ἀπὸ τὰς βίβλους των αἱ ἁμαρτίαι τῶν ἀνθρώπων, συγχύζονται καὶ τaráσσονται καὶ βάζουσι τὰ δυνατά τους νὰ τοὺς ρίξουσι εἰς ἄλλα μεγαλύτερα ἁμαρτήματα. Ὅθεν ἡ ἐξο-

μολόγησις καὶ ἡ μετάνοια εἶναι αἰτίαι νὰ νικήσουν οἱ ἄνθρωποι τὰ ἐναέρια τελώνια καὶ νὰ περάσουν ἐλευθέρως ὅλα τὰ ἐνάντια. Οἱ πολλοὶ ὅμως φοβοῦνται τὸν βαρὺν κανόνα τῶν αὐστηρῶν Πνευματικῶν καὶ διαμοιράζουν τὰ ἁμαρτήματά των καὶ ἐξομολογοῦνται ὀλίγα εἰς τὸν κάθε ἓνα Πνευματικόν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν κανόνα. Οἱ τοιοῦτοι εἶναι ἀπατημένοι, διότι αὐτὴ δὲν εἶναι μετάνοια, ἀλλὰ πονηρία. Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ διαλέγουν τὸν καλὸν Πνευματικόν καὶ εἰς ὅλην τους τὴν ζωὴν νὰ μὴ τὸν ἀλλάσσουν χωρὶς ἀνάγκην. Ἄλλως δὲν ἠμποροῦν νὰ φύγουν τὰ ἐναέρια ταῦτα τελώνια.

15. Τὸ τελώνιον τῆς γαστριμαργίας καὶ πολυφαγίας

Αναβαίνοντες δὲ καὶ ὁμιλοῦντες ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ἐσυναντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς πολυφαγίας. Οὗτοι οἱ δαίμονες ἦσαν παχεῖς ὡσὰν τοὺς χοίρους, ἄγριοι καὶ δυνατοὶ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, καὶ ἅμα μὲ εἶδον ἔτρεχον καταπάνω μου γαυγίζοντες, σκληρίζοντες, καὶ ἐφανέρωσαν τὰς κρυφοφαγίας καὶ πολυφαγίας μου, τὰς ὁποίας ἀπὸ παιδικὴν μου ἡλικίαν ἔκαμα, τρώγοντας ἀπὸ τὴν αὐγὴν ἕως τὸ βράδυ χορταστικά, καθὼς καὶ ἐὰν εἰς τὰς Ἁγίας Τεσσαρακοστὰς ἔτρωγα ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας χωρὶς προσευχὴν. Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια λέγοντες μὲ ἐκατηγόρουν πὼς δὲν ἔπραξα τὰς ὑποσχέσεις ὅπου ἔδωσα εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ὑπεσχέθην νὰ τοὺς ἀρνηθῶ καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ἀλλ' ἐγὼ πάλιν τοὺς ἔκαμα τὰ θελήματά τους. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ Ἄγγελοι ἐμάχοντο καὶ ἔφερναν πρὸς βοήθειάν μου τὰ καλὰ ἔργα μου, καὶ οὕτως ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ αὐτοῦς.

16. Τὸ τελώνιον τῆς εἰδωλολατρίας

Καὶ σύντομα ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τῶν διαφόρων αἰρέσεων. Ἄλλ' οὐδὲ λέξιν μᾶς εἶπαν, καὶ ἀνεχωρήσαμεν εὐθύς.

17. Τὸ τελώνιον τῆς ἀρσενοκοιτίας

Καὶ ἀναβαίνοντες ὀλίγον ἀπαντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς ἀρσενοκοιτίας, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει τοὺς ἀρσενοκοίτας. Ὁ

πρῶτος αὐτῶν ἐκάθητο ὑψηλὰ ὡς φοβερὸς δράκων μὲ ἄσχημον πρόσωπον, ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγὰς του χίλια δαιμόνια, ἄλλαξε δὲ χιλιάδας μορφάς, πότε μὲν ἐφαίνετο ὡς δράκων, πότε δὲ ὡς ποντικός, καὶ πότε ὡς ἀγριοχοῖρος ἐξαγριωμένος, πότε ὡς θηριόψαρον τῆς θαλάσσης. Τριγύρω δὲ αὐτοῦ ἦσαν ἀκαθαρσαὶ καὶ βρῶμα ἀνυπόφορος, καὶ ὡς ἐπὶ τραπέζης ἐκοίτετο καὶ ἀνεπαύετο, οἱ δὲ ὑπηρετοὶ αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐξήταζον τὰ ἁμαρτήματα, ἦσαν ὡς ἀγάλματα καὶ ἐξαγριωμένοι κατὰ πᾶν μου. Ἄλλὰ βλέποντας ὅτι ἤμουν γυναῖκα, δὲν εἶχον τίποτε νὰ κατηγορήσουν, οὔτε πῶς ἐκοιμήθην μὲ ἄλλην γυναῖκα καὶ ἡμάρτησα. Καὶ χάριτι Θεοῦ ἠλευθερώθην ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν καὶ ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν θύραν τοῦ οὐρανοῦ. Ἀναβαίνοντες δὲ μοῦ ἔλεγον οἱ Ἄγγελοι ὅτι πολλαὶ ψυχαὶ φθάνουν ἕως ἐκεῖ ἀνεμποδίστως ἐκ τῶν ἄλλων τελωνίων, διὰ νὰ προσκυνήσουν τὸν ἅγιον θρόνον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸ τὸ τελώνιον τῆς ἀρσενικοιτίας τοὺς γκρεμίζει εἰς τὸν ἄχαριν Ἄδην διὰ τὴν αἰσχροὺν πράξιν τῆς ἀρσενικοιτίας, διότι ἐτούτη ἡ κατηραμένη ἀρσενικοιτία παροργίζει τὸν Θεὸν περισσότερο ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἁμαρτίας.

18. Τὸ τελώνιον τῶν χρωματοπροσώπων

Ομιλοῦντες διὰ ταῦτα ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον ὅπου ἐξετάζει τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἄνδρας ὅπου βάζουν φτιασίδια καὶ στολίζουν τὰ πρόσωπά τους μὲ διαφόρων χρωμάτων εὐωδίας, ἐπειδὴ τὴν μορφήν ὅπου τοὺς ἔδωσεν ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἄρσεν, ἀλλὰ τὴν ἐκαταφρόνησαν καὶ τὴν ἀπέβαλαν θεληματικῶς καὶ ἐδέχθησαν τὴν ἐδικὴν τους μορφήν. Καὶ ἐτούτη ἔλεγον τὸ ἔκαμε δύο φορές, δι' αὐτὸ εἶναι δίκαιον νὰ τὴν πάρωμεν ἡμεῖς. Οἱ δὲ Ἄγγελοι ἔφερναν τὰς καλὰς μου πράξεις εἰς τὸ μέσον καὶ μὲ πολὺν κόπον πληρῶσαντες ἱκανὰ ἀνεχωρήσαμεν.

19. Τὸ τελώνιον τῆς μοιχείας

Καὶ ἀναβαίνοντες ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τῆς μοιχείας, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει τοὺς μοιχοὺς καὶ τὰς μοιχαλίδας, ἐκείνους δηλαδὴ ὁπού, ἐνῶ εἶναι ὑπανδρευμένοι, πηγαίνουν μὲ ξένους συζύγους καὶ μολύνουν τὸ στεφάνι των. Καὶ μαζί μὲ τούτους ἐξετάζει καὶ τοὺς παρὰ φύσιν ἁμαρτάνοντας

ἄνδρας εἰς τὰς γυναῖκας των καὶ ὄλους τοὺς μιαροὺς ποὺ μολύνουν τὰ στεφάνια των. Ἄλλ' ἐπειδὴ χάριτι θεῖα δὲν εἶχον εἰς ταῦτα νὰ μὲ κατηγορήσουν τὰ δαιμόνια, ἀνεχωρήσαμεν καὶ ἐντεῦθεν.

20. Τὸ τελώνιον τοῦ φόνου

Καὶ ἀναβαίνοντες ὀλίγον τι ἐφάνη τὸ τελώνιον τοῦ φόνου, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει τοὺς φονεῖς καὶ ὄσους ἀπὸ θυμὸν ἐκτύπησαν κανένα, καὶ ἐν συντόμῳ νὰ εἶπῃ τις ζυγίζουσαν πᾶσαν ἀδικίαν. Ὅθεν ἐξωδεύσαμεν καὶ ἐκεῖ ἓνα τι καὶ ἀνεχωρήσαμεν.

21. Τὸ τελώνιον τῆς κλοπῆς

Αναβαίνοντες δὲ ἐσυναντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς κλοπῆς. Καὶ ἐξήταζον ἐκεῖνοι οἱ τύραννοι ὅλας τὰς κακὰς πράξεις τῆς ζωῆς μου, ἐπληρώσαμεν δὲ καὶ ἐκεῖ μικρὸν καὶ ἀνεχωρήσαμεν.

22. Τὸ τελώνιον τῆς πορνείας

Καὶ ἀναβαίνοντες μακρὰν ἐπάνω ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν θύραν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τελώνιον τῆς πορνείας. Ὁ μεγάλος αὐτῶν ἐφόρει ἓνα φόρεμα ραντισμένον μὲ ἀφροὺς καὶ αἷματα καὶ ἐχαίρετο ὡς νὰ ἦτο λαμπροστολισμένος μὲ βασιλικὸν φόρεμα. Μοῦ εἶπαν δὲ οἱ Ἄγγελοι ὅτι τοῦτο ἔγινεν ἀπὸ τὰς πολλὰς ἀκαθαρσίας καὶ πορνείας τῶν ἀνθρώπων. Ἄμα δὲ μᾶς εἶδαν, ἐπήδησαν ἐπάνω μας καὶ ἐθαύμαζον πῶς ἠδυνήθημεν καὶ ἐπεράσαμεν τόσα τελώνια καὶ ἐφθάσαμεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἔτσι ἀρχίνησαν νὰ ἐξετάζουν ἓνα καθένα. Καὶ οὐχὶ μόνον τὰ ἀληθῆ μου ἔργα ἔλεγον καὶ μὲ κατηγοροῦν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ψέματα, φέροντες τὰ ὀνόματα τῶν ἐραστῶν μου. Καὶ ταῦτα λέγοντες, ἐδοκίμαζαν νὰ μὲ ἀρπάσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἀγγέλων καὶ νὰ μὲ ρίψουν εἰς τὸν ἄχαριν Ἄδην. Καὶ οἱ Ἄγγελοι ἔλεγον ταῦτα πάντα πρὸ πολλοῦ τὰ ἐπαραίτησεν. Ἄλλ' ἐκεῖνοι τοὺς ἀντέλεγον λέγοντες· καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι τὰ εἶχε παραιτήσει, ἀλλὰ μᾶς ἠγάπα καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ δὲν μᾶς ἀπηρνεῖτο, ἀλλὰ τὰ εἶχεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς κρυμμένα καὶ δὲν τὰ ἐξωμολο-

γήθη ποτέ εἰς τὸν Πνευματικόν, οὔτε ἐτράβηξε κανόνα, οὔτε συγχώρησιν ἔλαβε ἀπὸ Πνευματικόν, καὶ πόθεν αὐτὴ ἔλαβε τὴν τόσην πολλὴν χάριν καὶ λάμπει ὡσάν τὸν ἥλιον; Καὶ ἀποροῦσαν καὶ ἐζητοῦσαν νὰ μὲ κρατήσουν ἢ νὰ ζυγίσουν τὰ καλὰ μὲ τὰ δικαιώματά των, διὰ νὰ μὲ ἐξαγοράσουν. Οἱ δὲ Ἄγγελοι μὲ ὑπερασπίζοντο καὶ δίδοντας κατὰ τὸ ζήτημά των καὶ λαμβάνοντάς με ἐπορευόμεθα καὶ ἔτριζαν τοὺς ὀδόντας των ἐκεῖνοι οἱ ἀκάθαρτοι δαίμονες, διότι ἀνεπίστως ἀπὸ αὐτοῦ ἐγλύτωσα. Μοῦ ἔλεγαν δὲ οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἤξευρε ὅτι ἀπὸ ἐτοῦτο τὸ τελώνιον ὀλιγοστὲς ψυχὲς δύνανται νὰ περάσουν χωρὶς μεγάλην ζημίαν των. Διότι οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν πολυφαγίαν καὶ ἀπὸ τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν τῆς πορνείας, καὶ μάλιστα ἐκεῖνοι ὅπου δὲν γνωρίζουν τὰς Γραφὰς καὶ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν των καὶ τὴν κρίσιν καὶ τιμωρίαν ὅπου κάμνει ὁ Θεὸς εἰς αὐτούς, καὶ οἱ περισσότεροὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἐτοῦτο τὸ τελώνιον πίπτουν εἰς τὸν σκοτεινὸν καὶ ἄχαριν Ἄδην. Ἐσὺ ὅμως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Γέροντός σου ἐγλύτωσες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τούτου τοῦ τελωνίου καὶ φόβον πλέον δὲν ἔχεις ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἐπάνω, μὲ τὴν χάριν καὶ εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, διότι χάριν τοῦ δούλου Του Βασιλείου σὲ ἠλέησεν.

23. Τὸ τελώνιον τῆς ἀσπλαγχνίας

Καὶ λέγοντάς μου ταῦτα ἐσυναντήσαμεν τὸ τελώνιον τῆς ἀσπλαγχνίας καὶ σκληροκαρδίας τὸ ὁποῖον ἐξετάζει μετὰ μεγάλης κακίας καὶ ἀκριβείας τοὺς ἀνελεήμονας καὶ μισαδέλφους. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐκάθητο μὲ πολλὴν ἀγριότητα καὶ ἔκαμνεν ὄλα τὰ σχήματα ἐκεῖνα ὅπου κάμνουν ἐκεῖνοι ὅπου πάσχουν ἀπὸ πτωχείαν καὶ ἀσθένειαν καὶ κάθε ἀνάγκην, μὲ τὰ ὁποῖα ζητοῦν ἐλεημοσύνην· πότε δὲ πάλιν ἐξαγριώνονταν κατεπάνω μας μὲ ὄλον του τὸ τάγμα. Ἐξετάζοντες δὲ καὶ μὴ εὐρόντες με ἄσπλαγχνον, ἀλλὰ ἐλεήμονα, διότι ἔδιδα τῶν πτωχῶν κατὰ τὴν δύναμίν μου ἐλεημοσύνην, καὶ καταντροπιασθέντες ἐσιώπων καὶ ἔτσι ἀνεχωρήσαμεν ἀπ' αὐτῶν. Καὶ μοῦ ἔλεγον οἱ Ἄγγελοι· οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ἐφύλαξαν τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ νὰ μὴ ἔχουν εὐσπλαγχνίαν νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχοὺς, ἐπέρασαν ὄλα τὰ τελώνια καὶ ἐφθασαν ἕως ἐδῶ, καὶ ἀπὸ ἐτοῦτο τὸ τελώνιον ἐμποδισθέντες ἐκρημνίσθησαν εἰς τὸν Ἄδην.

Ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ

Καὶ ἀναβαίνοντες χαίροντες εἶδομεν τὴν θύραν τοῦ οὐρανοῦ, ἡ ὁποία ἀκτινοβολοῦσεν ὡς κρύσταλλον φωτεινόν. Καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς ἦτον θαυμαστὴ καὶ οὐράνιος, φεγγοβολοῦσα ἀπὸ ἄστρα μὲ χρῶμα ὡς τοῦ καθαροῦ χρυσοῦ, μὲ ὑπερθαύμαστον καὶ οὐράνιον ὠραιότητα, τὴν ὁποίαν νοῦς ἀνθρώπινος δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ οὔτε γλῶσσα ἀνθρώπινος νὰ διηγηθῇ διότι εἶναι πράγματα οὐράνια καὶ ἀνερμήνευτα.

Ὁ θυρωρὸς ἦταν ἓνας νέος ἀστραπόμορφος μὲ ζώνην καὶ μαλλιά χρυσᾶ καὶ μᾶς ἐδέχθη μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν ὁποῦ ἐπέρασεν ἡ ψυχὴ μου ἐλευθέρως ἀπὸ τὸν κίνδυνον καὶ τὰ σκοτεινὰ ἐναέρια δαιμόνια. Καὶ ἐμβαίνοντες εἰς τὸν οὐρανὸν ἐσχίζετο καὶ ἔφευγεν ἀπὸ ἔμπροσθέν μας τὸ νερὸν ὁποῦ εἶναι ἐπάνω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἅμα ἠθέλαμεν περάσει ἐγύριζε πάλιν εἰς τὸν τόπον του τὸ νερὸν.

Περάσαντες δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἐφθάσαμεν εἰς ἓνα τρομερὸν καὶ ἀκατανόητον ἀέρα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο ἐξαπλωμένον ἓνα σκέπασμα χρυσοῦφαντον καὶ ἐσκέπαζεν ἐκεῖνο τὸ φοβερὸ πλάτος τοῦ ἀέρος. Κάτωθεν δὲ αὐτοῦ ἦτον πλῆθος ἀστραπομόρφων ὠραιστάτων νέων, οἱ ὁποῖοι ἐφοροῦσαν στολὴν πυρίνην καὶ ἠκτινοβόλουν ὡς ὁ ἥλιος, αἱ δὲ τρίχες των ἦτον ὡς ἀστραπὴ καὶ οἱ πόδες των ἄσπροι ὑπὲρ τὸ χιόνι, λάμπουσαι φῶς οὐράνιον. Βλέποντές μας δὲ διέτρεχον ὄλοι καὶ μὲ συνέχαιρον καὶ εὐφραίνοντο διὰ τὴν σωτηρίαν μου ψάλλοντες μὲ φωνὴν λυγηρὰν καὶ χαρμόσυνον μελωδίαν τὴν ὁποίαν οὐ δύναται γλῶσσα διηγήσασθαι! Ἐγὼ λοιπὸν ἤμουν ὄλη χαρὰ καὶ ἀγαλλίασιν καὶ ἐπορευόμεθα πρὸς προσκύνησιν τοῦ ἀστραπομόρφου θρόνου τοῦ φοβεροῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διαβαίνοντες δὲ εἶδαμεν σύννεφα, ὄχι ὡς τὰ συνηθισμένα, ὁποῦ φαίνονται κάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ ὡς ἄνθος ἑκατονταπλασίως ὑπερβαῖνον πᾶν ἄνθος εἰς τὴν θεωρίαν καὶ εὐωδίαν, τὰ ὁποῖα σύννεφα διεχωρίσθησαν διὰ νὰ περάσωμεν. Τότε πάλιν εἶδομεν ἕτερον ἐξηπλωμένον, λευκὸν ὡς τὸ φῶς καὶ αὐτὸ ἔκαμεν ὡς τὸ πρῶτον, μετὰ δὲ τοῦτο ἐφάνη ἓνα ἄλλο σύννεφον χρυσομόρφον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξήρχοντο ἀστραπαὶ καὶ

πῦρ, καὶ τοῦτο ἔκαμεν ὡσάν καὶ τὰ ἄλλα. Καὶ πηγαίνοντες ὀλίγον εἶδομεν αὐλήν σκεπασμένην μὲ χρυσοῦφαντα καὶ ἄλλα εἶδη, τὰ ὁποῖα δὲν δύναμαι νὰ διηγοῦμαι, ἄνθη εὐωδέστατα οὐράνια καὶ ἄλλα ἀνεκδιήγητα, ἐστέκετο δὲ ἐκεῖ καὶ ἕνας ἄνθρωπος ἀστραπόμορφος, ἐξήρχετο δὲ τόση γλυκυτάτη εὐωδία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ὅπου δὲν δύναται γλῶσσα νὰ διηγηθῆ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύθημεν ὀλίγον τι καὶ εἶδομεν εἰς ἄμετρον ὕψος τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ μυριοβαφῆ, ἀστραποβολοῦντα καὶ φωτίζοντα ἅπαντα. Ἐκεῖ εἶναι ἡ χαρὰ τῶν δικαίων καὶ ἡ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις τῶν ἀγαπησάντων Αὐτόν, γύρωθεν δὲ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἔστεκε πλῆθος ἄπειρον ὠραισιμῶν καὶ ἀστραπομόρφων νέων, φορούντων πολύτιμα φορέματα καὶ χρυσᾶς ζώνας. Τὰ ὅσα εἶδα ἐκεῖ, τέκνον Γρηγόριε, δὲν δύναμαι νὰ σοῦ τὰ διηγηθῶ, ἀλλ' οὔτε ὁ ἰδικός σου νοῦς ἠμπορεῖ νὰ τὰ κατανοήσῃ.

Ἐφθάσαμεν τέλος ἀντίκρυ τοῦ φοβεροῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο στολισμένος μὲ ἀλήθειαν, καλωσύνην καὶ δικαιοσύνην, καὶ εἶδαμεν θαυμαστήν καὶ ἀπερίγραπτον δόξαν. Τότε οἱ Ἄγγελοι ὅπου μὲ ὠδηγοῦσαν ἔψαλαν τρεῖς εἰς τὸν φοβερόν ἐκείνον θρόνον δοξάζοντες μετὰ φόβου τὸν ἀόρατον Θεόν, Ὅστις ἀναπαύεται ἐπ' αὐτοῦ, προσκυνήσαντες δὲ πάλιν τρεῖς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἔπειτα μαζί μὲ ἡμᾶς ὄλον τὸ πλῆθος ὅπου ἐστέκετο γύρωθεν τοῦ θρόνου, καὶ ὄλοι ἐδόξασαν τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἐχαίροντο διὰ τὴν σωτηρίαν μου.

Τότε δὲ ἠκούσαμεν φωνὴν σιγανὴν ἐξ ἐκείνου τοῦ ὕψους, γεμάτην ἀπὸ γλυκύτητα καὶ εὐφροσύνην, λέγουσαν πρὸς τοὺς ὀδηγοῦντας με Ἄγγελους· ὀδηγήσατέ τὴν εἰς ὅλας τὰς κατοικίας καὶ εἰς τὸν παράδεισον καὶ εἰς τὰ καταχθόνια, καθὼς κάμνετε εἰς ὅλας τὰς ψυχάς, καὶ ἀκολουθήως ἀναπαύσατέ τὴν εἰς τὸν τόπον καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ δούλου μου Βασιλείου, διότι ἐκεῖ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀναπαύσω.

Ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπὸ ἐκεῖ χαρούμενοι, ἐπεσκέφθημεν τὰς κατοικίας τῶν Ἁγίων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἄμετροι καὶ ἔλαμπον ὡς αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ τὰ ἄλλα μυριόστομα καὶ φωτεινὰ χρώματα. ἦτον δὲ ἐκεῖ καὶ ἕνας κάμπος ἀθεώρητος εἰς τὸ μᾶκρος καὶ φάρδος στολισμένος μὲ διάφορα ἄνθη καὶ εὐωδίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀναβρῦει βρύσις τῆς ἀθανάτου ζωῆς, ἐκεῖ εἶναι αἱ θεόκτιστοι ὡς πυραμίδες κατοικίαι τῶν Ἁγίων, μέσα εἰς τὰς ὁποίας ἀναπαύονται, ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐξέρχονται φοβεραῖ

ἀκτῖνες. Εἶναι αὐταὶ αἱ κατοικίαι ὡς τὰ βασιλικὰ παλάτια καὶ ἀκόμη ἀσυγκρίτως εὐμορφότεραι, μὲ ἀνάγλυφα διάφορα εἰς θεωρίαν, δόξαν καὶ λαμπρότητα στολισμένα.

Ἐκάστου δὲ τάγματος αἱ κατοικίαι εἶναι χωρισταὶ καὶ πλέον δοξασμένα, καθὼς τῶν Ἀποστόλων, Προφητῶν, Μαρτύρων, Ἱεραρχῶν, Ἀσκητῶν καὶ Δικαίων, τοῦ καθ' ἑνὸς ἢ κατοικία ἔχει ὠραιότητα θαυμαστὴν κατὰ τὰ ἔργα τοῦ καθ' ἑνός, ὅλοι δὲ ἔβγαιναν καὶ μᾶς προὔπαντοῦσαν καὶ μὲ κατεφίλουν καὶ εὐφραίνοντο διὰ τὴν σωτηρίαν μου.

Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ (δηλ. εἰς τὴν κατοικίαν του) εἶδομεν αὐτὸν μὲ δόξαν ἀπερίγραπτον, γεμάτην ἀπὸ εὐφροσύνης οὐράνιον, ἄνθη πολυειδή, ἀέρος ὑγιεστέρου καὶ κάλλους ἀμιμήτου, ὥστε ὅπου ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἐκστατικὸς. Ἐκεῖ εἶναι τὰ παλάτια τοῦ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἀκτινοβολοῦντα καὶ λάμποντα ἀπὸ τὴν θεῖαν χάριν. Ἐκεῖ ἀναπαύονται τὰ τέκνα τῶν Χριστιανῶν, ὅσα ἐζησαν εἰς τὸν κόσμον ἀναμάρτητα. Τριγύρω των εἶναι δόξα καὶ χαρὰ ἀνερμήνευτος, δόξα αἰώνιος. Ἐκεῖ ἦσαν ἀναπαυόμενοι ἐπὶ δώδεκα λαμπρῶν θρόνων μὲ λάμπριν ὡς τὴν ἀκτῖνα αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ δώδεκα Πατριάρχαι. Αἱ ψυχαὶ τῶν Ἁγίων φαίνονται ὡς νὰ ἦσαν μὲ σώματα, ἀλλὰ χερί ἀνθρώπου νὰ τὰς πιάσῃ δὲν εἶναι δυνατόν, καθὼς καὶ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Ἐνῶ λοιπὸν ἐπεσκέφθημεν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἅγια μέρη, ἐστράφημεν εἰς τὸ μέρος τῆς δύσεως, ὅπου εἶναι αἱ σκληραὶ κολάσεις, εἰς τὰς ὁποίας κατοικοῦν αἱ ψυχαὶ τῶν ἁμαρτωλῶν. Μοῦ ἔδειξαν δὲ οἱ ὁδηγοῦντές με Ἄγγελοι τὰς κολάσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐγλύττωσα χάριν τοῦ Πατρὸς μας Βασιλείου. Διότι εἶδον, τέκνον μου Γρηγόριε, τὰς σκοτεινὰς φυλακὰς εἰς τὰς ὁποίας εἶναι κλεισμένοι ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τῶν ἁμαρτωλῶν αἱ ψυχαὶ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, σκεπασμένοι μὲ τὴν μαύρην ὀμίχλην τοῦ θανάτου, καὶ νὰ ἴδουν ποτὲ τὸ γλυκύτατον φῶς δὲν εἶναι δυνατόν, ἀλλὰ γυμναὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καίουν καὶ θρηνοῦν ἀπαρηγόρητα. Δὲν ἀκούεται, τέκνον μου Γρηγόριε, ἄλλο τι ἐκεῖ, παρὰ τὸ οὐαὶ καὶ ἄλλοίμονον, τοὺς κατατρώγει ὁ μολυσμὸς καὶ ἡ δυσωδία καὶ θρηνοῦν ἀκαταπαύστως ἀπαρηγόρητα.

Ὅταν δὲ εἰσῆλθομεν εἰς τὰ σκοτεινότερα ἐκεῖνα μέρη, εὐθὺς ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὴν λάμπριν τῶν ὁδηγούντων με Ἀγγέλων καὶ εἶδα ἐκεῖνα τὰ ὑπόγεια σπήλαια, ὅπου φόβος καὶ τρόμος μὲ περιεκύκλωσε. Μοῦ εἶπεν δὲ ὁ ἕνας Ἄγγελος: αὐτὰς τὰς φοβερὰς κατοικίας τὰς ἔφυγες, διότι μετενόησες

καὶ ἔπαυσες τὴν ἀμαρτίαν καὶ διὰ τὰ ὀλίγα καλὰ ἔργα σου, ἢ νὰ σοῦ εἰπῶ καλύτερα, διὰ τὰς μεσιτείας τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Βασιλείου, τοῦ Γέροντός σου.

Ἐφοῦ δὲ ἐγυρίσαμεν ὅλας τὰς κολάσεις, ἐρώτησεν ὁ ἕνας Ἄγγελος λέγων μοι· Θεοδώρα, ἄρα γε ἠξεύρεις ὅτι σήμερον κάμνει τὰ σαράντα σου ὁ καλὸς Πνευματικὸς σου Πατὴρ Βασίλειος; Καὶ ταῦτα εἰπὼν μὲ ἄφησεν εἰς ταύτην τὴν πανευφρόσυνον κατοικίαν καὶ ἀνεχώρησεν. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐγνώρισα ὅτι μετὰ τὰς σαράντα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου μου ἔφθασα εἰς τὴν κατοικίαν τὴν ὁποίαν βλέπεις, ἣτις δὲν εἶναι ἰδική μου, ἀλλὰ τοῦ Πνευματικοῦ μας Πατρὸς Βασιλείου, τοῦ πιστοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ. Διότι εὕρισκόμενος εἰς τὸν κόσμον σῶζει πολλὰς ψυχὰς μὲ τὰς συμβουλὰς του καὶ τὰς ὁδηγεῖ πρὸς μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, αὐταὶ δὲ αἱ ψυχαὶ κατοικοῦν εἰς ταύτην τὴν λαμπρὰν κατοικίαν μαζί μου. Ἐλθὲ τώρα ἵνα ἴδῃς τὰς κατοικίας μας, τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγου ἐπεσκέφθη καὶ ὁ Πατὴρ μας. Ἐγὼ δὲ ἠκολούθησα τὴν κυρίαν Θεοδώραν καὶ οὕτως εἰσῆλθομεν εἰς ἕνα μεγάλο προαύλιον τὸ ὁποῖον ἦτο στρωμένον μὲ ἀκτινοβόλους χρυσοκεντήτους πλάκας, ἐν μέσῳ δὲ τούτων ὑπῆρχαν διάφορα δένδρα, τῶν ὁποίων ἡ ὠραιότης εἶναι ἀνερμήνευτος. Ἦτον δὲ ἡ Θεοδώρα ἐνδεδυμένη ἕνα φόρεμα μεταξωτὸν κάτασπρον καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν της ἔφερε κόκκινο μανδῆλιον, ἐθαύμασα δὲ νὰ βλέπω νὰ τρέχῃ ἀπὸ αὐτὴν ὡς ἰδρώτας ἅγιον μύρον πολυτίμον μὲ ἄρρητον εὐωδίαν. Βλέποντας δὲ ἀνατολικά εἶδον φοβερὰ καὶ θαυμαστὰ παλάτια βασιλικά, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσῆλθομεν, πλησίον δὲ τῶν σκαλῶν τῶν βασιλικῶν παλατίων ἐκείνων ἦτο μία θαυμαστὴ καὶ ἀπὸ σμαράγδου καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων τράπεζα, ἡ ὁποία ἀκτινοβολοῦσεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον· ἦτο δὲ γεμάτη ἀπὸ διάφορα ὠραιότατα καὶ ἀνερμήνευτα ὀπωρικά, ὡσαύτως καὶ μανδήλια μεταξωτὰ μὲ εὐωδέστατα ἄνθη. Ἐκεῖ, ἐπὶ θαυμαστοῦ καὶ ἐξαισίου θρόνου, ἦτο καὶ ὁ Πατὴρ μας Βασίλειος καὶ ἀνεπαύετο ὡς κύριος αὐτῶν ὅλων. Ὁ θρόνος ἦτο πράσινος, ἀλλὰ θαυμαστός, καὶ ἔλαμπεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ ὅλοι ἐκεῖ ἔτρωγαν ἀπὸ ἐκείνα τὰ ὀπωρικά καὶ εὐφραίνοντο.

Ἐκεῖνοι δὲ ὅπου ἔτρωγαν ἀπὸ ἐκείνην τὴν τράπεζαν ἦτον ἄνθρωποι τέλειοι. Ὅμως δὲν εἶχαν σάρκας παχείας, ἀλλ' ἦτον ὡς αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, καὶ τὰ πρόσωπά τους εὐεῖδη καὶ χαριέστατα. Ἐπίσης οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὰς γυναῖκας δὲν διεκρίνοντο, καὶ ἔτρωγαν ἀπὸ ἐκείνην τὴν θαυμαστὴν καὶ οὐράνιον

τράπεζαν. Καὶ ὅσον ἔτρωγαν τόσον ἐπλήθαιναν ἐκεῖνα τὰ εὐωδέστατα καὶ θαυμαστὰ ὀπωρικά, ἐπειδὴ ἦτον οὐράνια καὶ πνευματικά, παρὰ Θεοῦ ἠτοιμασμένα, ἔτρωγαν δὲ καὶ ἡύφραίνοντο μὲ ἀπερίγραπτον χαρὰν, συνομιλοῦντες μετὰ γλυκείας φωνῆς καὶ χαρμοσύνου χαμογελάσματος. Τοὺς ἐκερνοῦσαν δὲ νέοι τινὲς μὲ ροδοκόκκινον ποτόν, τὸ ὁποῖον ὑπερήστραπτε μέγα εἰς τὰ κρυσταλλένια ποτήρια, καὶ οἱ πίνοντες ἐχόρταιναν τῆς γλυκύτητος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἔμενα θαυμάζοντας ἐπὶ τινὰ ὥραν, διότι ἔλαμπαν τὰ πρόσωπά των ὡς δροσερὸν ρόδον. Οἱ δὲ νέοι ὅπου τοὺς ἐκερνοῦσαν ἦσαν ὠραῖοι καὶ ἀστραπόμορφοι, μὲ ζώνας χρυσαῖς, καὶ εἰς τὰς κεφαλὰς εἶχαν θαυμαστοὺς στεφάνους στολιμένους μετὰ πολυτίμων λίθων καὶ θαυμαστῆς τέχνης. Ἐνῶ δέ, περιπατοῦσα ἔμπροσθέν μου ἡ Θεοδώρα ἐπλησίασε πρὸς τὸν ἅγιον Γέροντά μας καὶ τοῦ ὠμίλησε δι' ἐμένα, αὐτὸς δὲ κοιτάζοντάς με ἐχαμογέλασε καὶ μοῦ ἔγνευσε νὰ τὸν πλησιάσω. Ἐγὼ δὲ πλησιάζοντας ἔβαλα μετάνοιαν ἐνώπιόν του καὶ τοῦ ἐζήτησα τὴν εὐχὴν του, καὶ μοῦ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ· ὁ Θεὸς τέκνον, νὰ σὲ εὐσπλαγχνισθῇ καὶ νὰ σὲ εὐλογήσῃ καὶ νὰ σὲ καταξιώσῃ τῆς ἐπουρανίου Αὐτοῦ βασιλείας. Καὶ ἐνῶ εὐρισκόμενοι ἐγὼ γονατιστὸς ἔμπροσθέν του, ἐπάνω εἰς τὰ χρυσοῦφानτα, μὲ ἔπιασεν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μὲ ἐσήκωσε καὶ μοῦ λέγει (δείχνοντας μὲ τὸ δάκτυλον τὴν Θεοδώραν)· Ἰδὲ τὴν Θεοδώραν, τέκνον Γρηγόριε, διὰ τὴν ὁποίαν πολλάκις μὲ παρεκάλεσας νὰ μάθῃς τί ἔγινε καὶ ποῦ ἐκατοικοῦσεν. Ὅθεν τοῦ λοιποῦ ἠσύχασε καὶ μὴ μὲ ἐνοχλῆς περὶ αὐτῆς.

Ἐκείνη δὲ ἡ μακαρία καὶ εὐλογημένη παρὰ Θεοῦ, θεωροῦσά με ἱλαρῶς μοῦ λέγει· ὁ Θεός, τέκνον Γρηγόριε, νὰ σοῦ πληρώσῃ τὸν μισθὸν διὰ τὴν τόσῃν περὶ ἐμοῦ φροντίδα σου, ὁ Ὅποιος σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν σου διὰ τῶν παρακλήσεων τοῦ Ἁγίου Πατρὸς μας σὲ ἤξιωσε νὰ μὲ ἰδῆς.

Ὅλοι δὲ οἱ καθήμενοι εἰς ἐκείνην τὴν θαυμαστὴν τράπεζαν ἐθεώρουν ἡμᾶς μὲ μεγάλην σιωπὴν καὶ ἡγάλλοντο. Ὑστερον δὲ εἶπεν ὁ Ἅγιος πρὸς τὴν Θεοδώραν· πῆγαινε, τέκνον, δεῖξέ μου τὴν ὠραιότητα τῶν ἐν τῷ περιβολίῳ μας δένδρων. Καὶ ὁδηγοῦσά με πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ περιβολίου εἶδον τὴν θύραν τοῦ περιβολίου θαυμαστὴν καὶ ὀλόχρυσον καὶ τὰ τεῖχη αὐτοῦ ὀλόχρυσον καὶ ὑψηλά. Ἀνοίξαντες δὲ εἰσῆλθομεν καὶ εἶδομεν τὸ περιβόλι ἐστολιμένον μὲ διάφορα μικρὰ πολύμορφα δένδρα καὶ μὲ πολυειδῆ ἄνθη καὶ ρόδα, τῶν ὁποίων ἡ ὠραιότης καὶ εὐωδία εἶναι ἀπερίγραπτος. Ὅ-

σον δὲ ἐθεώρουν ταῦτα, τόσον ἐκστατικὸς ἔμενον ἀπὸ τὴν ὠραιότητα καὶ εὐωδίαν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπὶ τῶν δένδρων καρπῶν. Καὶ τόσον πολὺς ἦτον ὁ καρπός, ὅπου ἔκλιναν εἰς τὴν γῆν. Ὅμως τὰ δέντρα δὲν ἐβλάπτοντο, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν εὐρίσκοντο, καθότι εἶναι οὐράνια καὶ ἀθάνατα, ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐκστατικὸς καὶ ἔβλεπα. Τότε μοῦ λέγει ἡ Θεοδώρα· ἐὰν, τέκνον μου, σὲ ἔκαμαν ἐκστατικὸν καὶ ἐκθαμβὸν τὰ τοιαῦτα, τί ἤθελες πάθει, ἐὰν ἔβλεπες ἐκεῖνον τὸν Παράδεισον, ὅπου κατὰ ἀνατολὰς ἐφύτευσεν ὁ Κύριος, τί ἤθελες γένει; Ἐπειδὴ ἐτοῦτος μὲ ἐκεῖνον δὲν ἔχουν καμμίαν σύγκρισιν. Διότι, ὅσον ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν, τόσον διαφέρει καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ ἐτοῦτον. Ἐγὼ δὲ τὴν παρεκάλουν νὰ μοῦ δεῖξῃ ἐκεῖνα τὰ πλεόν θαυμαστὰ πράγματα. Καὶ μοῦ ἀπεκρίθη· δὲν εἶναι δυνατόν, τέκνον, νὰ ἰδῆς τοιαῦτα πράγματα τὰ ὅποια εἶναι ἀκατανόητα, ἐφ' ὅσον εὐρίσκεισαι ἀκόμη εἰς τὸν προσωρινὸν κόσμον, αὐτὰ δὲ ὅπου εἶδες εἶναι οἱ κόποι καὶ ὁ ἰδρῶς τοῦ Πατρὸς μας Βασιλείου, ὁ ὁποῖος παιδιόθεν ἠγωνίζετο μὲ νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ κακοπαθείας μέχρι γήρατος, διὰ τούτους δὲ τοὺς κόπους τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεὸς ταῦτα τὰ βασιλικά παλάτια μὲ τὰ περιβόλια, νὰ κατοικῇ μὲ τὰ πνευματικά του τέκνα, ὅπου μαζί του ἠγωνίσθησαν καὶ φυλάγουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου.

Φρόντισε λοιπὸν καὶ σύ, τέκνον, ἕως ὅτου εἶσαι εἰς τὸν κόσμον νὰ ἀγωνισθῆς, διὰ νὰ ἔλθῃς καὶ ἐσὺ ἐδῶ νὰ εὐφρανώμεθα μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου μας, διότι μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἄλλα καλλιώτερα ἀσυγκρίτως ἔχει νὰ μᾶς χαρίσῃ ὁ Κύριος, καθὼς λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν».

Ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐκστατικὸς, ἅμα ἤκουσα πῶς δὲν ἤμουν ἐκεῖ μὲ τὸ σῶμα, ἀλλὰ νοητῶς καὶ μὲ τὴν ψυχὴν. Διὰ τοῦτο ἐπροσπάθουν νὰ ψηλαφήσω τὸν ἑαυτόν μου, ἂν φορῶ σάρκα καὶ κοκκαλα, ἀλλὰ μοῦ ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἔπιανα ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ἔσφιγγα χωρὶς νὰ βαστῶ τίποτε.

Τοιοιουτρόπως κοιμώμενος εἶδον τὴν μεγάλην θεωρίαν ταύτην, εἶχον δὲ τὰς φρένας μου σώας, καὶ ἐθαύμαζον, δι' ὅσα ἔβλεπα. Ἐπειτα μοῦ ἐφάνη πῶς ἤλθομεν εἰς τὴν αὐλὴν διὰ τῆς θύρας διὰ τῆς ὁποίας εἰσήλθομεν, εὔρομεν δὲ τὴν τράπεζαν ἄδειαν, καὶ οὔτε ἀνθρωπος ἦτον ἐκεῖ. Τότε ἤλθον εἰς τὸν ἑαυτόν μου, καὶ ἔτσι ἠλευθερώθην ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ

φοβερὰ καὶ θαυμαστὰ πράγματα.

Τότε ἤρχισα νὰ ἐξετάζω τὸν ἑαυτὸν μου συλλογιζόμενος τὶ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶδον καὶ ἐδιδάχθην, τὰ ὁποῖα καλῶς ἐτυπώθησαν εἰς τὸν νοῦν μου. Σηκωθείς λοιπὸν ἐπήγαινα πρὸς τὸν ἅγιον Γέροντά μου καὶ διελογιζόμενος καὶ ἔλεγα εἰς τὸν ἑαυτὸν μου· ἄρα γε ἀπὸ τοῦ Διαβόλου νὰ εἶναι αὐτὰ τὰ θαυμαστὰ πράγματα ὅπου εἶδα ἢ ἐκ Θεοῦ; Φθάσας δὲ πρὸς τὸν Γέροντα ἔβαλον μετάνοιαν κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ λαβὼν τὴν εὐλογίαν του ἐκάθισα πλησίον του, καὶ μοῦ εἶπεν μὲ ἰλαρὸν πρόσωπον· ἠξεύρεις, τέκνον Γρηγόριε, πῶς ταύτην τὴν νύκτα εἴμεθα ὁμοῦ εἰς τὰ αἰώνια ἀγαθὰ; Ἐγὼ διὰ νὰ ἰδῶ τὶ ἔχει νὰ μοῦ εἰπῇ ἐπροσποιήθην πῶς δὲν ἤξερα τὶ μοῦ ἔλεγε καὶ εἶπα· ἐγὼ, Γέροντά μου, ἤμουν εἰς τὸ κελλίον μου καὶ ἐκοιμώμην ταύτην τὴν νύκτα. Καὶ ἐκεῖνος μοῦ ἀπεκρίθη χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἐπειδὴ ἤμεθα μόνοι εἰς τὸ κελλίον του, λέγων· ναί, τέκνον, τὸ γνωρίζω καὶ ἐγὼ ἀληθῶς, ὅτι μὲ τὸ σῶμα ἐκοιμᾶσο εἰς τὸ κελλίον σου, ἀλλὰ μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν νοῦν σου ἐπεριπάτεεις εἰς ἄλλα μέρη. Ὅσα λοιπὸν σοῦ ἔδειξα ταύτην τὴν νύκτα μὴ τὰ νομίσης, τέκνον, ὄνειρατα, ἀλλὰ θεωρίαν ἀληθινήν. Δὲν ἐπῆγες ταύτην τὴν νύκτα εἰς τὴν Θεοδώραν; δὲν ἔφθασες εἰς τὴν οὐράνιον μου κατοικίαν; δὲν ἔτρεχες διὰ νὰ μὲ φθάσης καὶ εὐρέθης εἰς τὴν μεγάλην θύραν, ἐξερχομένη δὲ ἡ Θεοδώρα σὲ ὑπεδέχθη πασίχαρος; δὲν σοῦ ἐδιηγῆθη τὸ ψυχομαχητὸν της καὶ τὸν θάνατόν της; καὶ ὅτι μετὰ μεγάλης βίας καὶ τρόμου ἐπέρασε τὰ ἄγρια καὶ σκοτεινὰ ἐναέρια τελώνια, ἐπειδὴ τὴν ἐβοήθησα εἰς πολλὰ μέρη καὶ ἠλευθερώθη τελείως; δὲν εἰσήλθες εἰς τὴν αὐλήν μὲ τὴν Θεοδώραν κατὰ διαταγὴν μου; δὲν εἶδες τὴν θαυμαστὴν τράπεζαν, τὴν κατάστασιν αὐτῆς καὶ τὰ ἐξαίσια πράγματα καὶ ὠραῖα ὀπωρικὰ καὶ ὁποῖα ἦσαν τὰ θαυμαστὰ καὶ εὐώδη ἄνθη καὶ ὁποῖοι οἱ ὑπηρετοῦντες αὐτὴν νέοι; δὲν ἴστασο καὶ ἐθεώρεις τὴν ὠραιότητα, τὴν ὁποῖαν εἶχον ἐκεῖνα τὰ θαυμαστὰ καὶ ἐξαίσια βασιλικά παλάτια; δὲν ἐπαρουσιάσθης ἐνώπιόν μου καὶ σοῦ ἔδειξα τὴν Θεοδώραν, διὰ τὴν ὁποῖαν πολλάκις μὲ παρεκάλεσες ὅπως ἴδης εἰς ποῖαν κατάστασιν εὐρίσκεται; δὲν σὲ ὠδήγησεν ἐκείνη κατ' ἐντολήν μου καὶ εἰσήλθετε μαζί εἰς τὸ θαυμαστὸν περιβόλι; δὲν ἐκράτεις εἰς τὰς χεῖράς σου ἐκεῖνα τὰ χρυσοβλάσταρα χόρτα καὶ ἐξίστασο διὰ τὴν ὠραιότητα τῶν καρπῶν των; ὅλα ταῦτα δὲν εἶδες τὴν παρελθοῦσαν νύκτα; καὶ πῶς λέγεις λοιπὸν ὅτι εἰς ἄλλο μέρος δὲν ἤσους οὔτε εἶδες κανέν πρᾶγμα;

Ἄκουσας δὲ ἐγὼ ταῦτα, τὰ ὁποῖα ὡς φλόγα πυρὸς μου ἐφαίνετο ὅτι ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἁγίου, καὶ συλλογιζόμενος τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων του ἐλιποθύμησα καὶ ἔμεινα ἄφωνος. Ἀκολούθως δὲ ἤρχισα νὰ χύνω ποταμηδὸν δάκρυα καὶ ἐβρέχετο τὸ πρόσωπόν μου, ὅσον συλλογιζόμενοι τὸ ὕψος τῆς ἀγιότητος καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ, ὅτι γῆϊνος ἄγγελος ἦτο, καὶ ὄχι νοερῶς ἦτον ἐκεῖ, ἀλλὰ πράγματι ὡς νὰ εὐρίσκετο μετὰ τοῦ σώματος τὰ ἐγνώριζεν ὅλα.

Ὁ δὲ Ἅγιος μου εἶπεν· ἐάν, τέκνον, διέλθης τὴν ζωὴν σου σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν ἀποφεύγης δηλαδὴ τὴν κακίαν καὶ ἐργάζεσαι τὴν ἀρετὴν, θέλω νὰ σὲ δεχθῆ ἐκεῖ μετὰ τὸν θάνατόν σου, εἰς τὰς αἰωνίας κατοικίας, τὰς ὁποίας μου ἐχάρισεν ὁ Κύριος διὰ τὴν ἀγαθότητά του· διότι ἐγὼ μέλλω νὰ ἀναχωρήσω μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπὸ ἐτοῦτον τὸν μάταιον κόσμον, σὺ δὲ μετ' ὀλίγον θέλεις μὲ ἀκολουθήσει μὲ ζωὴν θεάρεστον καὶ καλὰ ἔργα, καθὼς ὁ Κύριος μου ἀπεκάλυψεν.

Πρόσεχε δέ, τέκνον, ὅπως μὴ ἐξέλθουν ἐκ τοῦ στόματός σου τὰ ὅσα εἶδες καὶ ἤκουσες ἐν ὅσῳ ἐγὼ ζῶ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, μέλλεις δὲ νὰ γράψης τὸν ταπεινὸν μου βίον καὶ τὰ ἔργα μου νὰ ἀφήσης εἰς τὸν κόσμον πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων, ἐγὼ δὲ εἰς τὸ ἐξῆς θέλω νὰ βρεθῶ εἰς ὅλα ταῦτα κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ λέγων μοι ταῦτα ὁ ἀγιώτατός μου Γέροντας μὲ διέταξε νὰ ὑπάγω εἰς τὴν κατοικίαν μου καὶ νὰ φροντίζω διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου.

Ἔως ἐδῶ, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες μου τιμιώτατοι, εἶναι ἡ διήγησις τοῦ θανάτου τῆς Θεοδώρας, τὴν ὁποίαν εἶδε καὶ ἔγραψεν ὁ σοφώτατος Γρηγόριος. Ἔχει δὲ γραμμένα καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα καὶ ἀποκαλύψεις τοῦ Ἁγίου, καὶ πῶς τοῦ ἔδειξεν ὁ Χριστὸς τὸ φοβερὸν Κριτήριον, τοὺς χοροὺς τῶν Ἀγγέλων καὶ τὴν πολυθαύμαστον τάξιν αὐτῶν καὶ μακαριότητα, εἶναι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ γραμμένα εἰς τὸ χειρόγραφον, τὰ ὁποῖα ἀφήσαμεν χάριν συντομίας, περιελάβομεν δὲ μόνον τὸν θάνατον τῆς Θεοδώρας ὡς ψυχοφελέστατον καὶ διὰ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐγράφησαν παρὰ Γρηγορίου σοφωτάτου μοναχοῦ. Ἴνα δηλαδὴ βλέποντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐνθυμούμενοι τὸν θάνατον καὶ τὸν κίνδυνον ὅπου ἔχει ἡ ψυχὴ ἕως νὰ περάσῃ τὰ ἐναέρια τελώνια διορθώνουν τὰς ψυχὰς των μὲ τὴν Μετάνοιαν καὶ Ἐξομολόγησιν.

Τῷ δὲ Θεῷ δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Η ΔΙ' ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Περὶ ἀποκρύφων καὶ ἄρρητων μυστηρίων καὶ περὶ μνημοσύνων τῶν κεκοιμημένων

Πορευομένου ποτὲ τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ ἠκολούθησεν αὐτῷ Ἄγγελος Κυρίου καὶ λέγει τῷ Γέρωντι· «εὐλόγησον, πάτερ ἅγιε». Ὁ δὲ Γέρων στοχαζόμενος ὅτι εἶναι μοναχὸς ἀπὸ τὴν ἔρημον, εἶπε πρὸς αὐτόν· «ὁ Θεὸς συγχωρήσοι σε, τέκνον». Περιπατήσαντες λοιπὸν ὀλίγον διάστημα, ἐστοχάσθη ὁ Ἀββᾶς τὴν θεωρίαν καὶ τό σχῆμα αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· «βλέπω σε, τέκνον, καὶ ἐξίσταμαι εἰς τὴν θαυμαστὴν θεωρίαν σου καὶ στοχάζομαι μήπως καὶ δὲν εἶσαι ἄνθρωπος καὶ ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεὸν νὰ μοὶ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν». Τότε ποιήσας ὁ Ἄγγελος τῷ Ἀββᾶ Μακαρίῳ μετάνοιαν λέγει· «εὐλόγησον, πάτερ. Ἐγὼ, καθὼς βλέπεις δὲν εἶμαι ἄνθρωπος, ἀλλὰ Ἄγγελος, καὶ ἦλθον νὰ σὲ διδάξω μυστήρια, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν ἤξεύρεις καὶ ἐπιθυμεῖς νὰ μάθῃς. Λοιπὸν ἐρώτησόν με εἴ τι θέλεις καὶ ἐγὼ σοὶ ἀποκρίνομαι». Τότε ὁ Γέρων ποιήσας τῷ Ἀγγέλῳ μετάνοιαν λέγει· «Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ὅτι ἔπεμψάς μοι ὁδηγόν, ἵνα διδάξῃ με ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἤξεύρω καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, ἀπόκρυφα καὶ ἄρρητα μυστήρια». Καὶ ὁ Ἄγγελος εἶπε· «Λοιπὸν ἐρώτησόν με, πάτερ». Ὁ δὲ Γέρων λέγει· εἶπε ἡμῖν ἅγιε Ἄγγελε, ἐὰν γνωρίζωνται ἀναμεταξύ τους οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν αἰῶνιον κόσμον ἐκεῖνον, οἱ κεκοιμημένοι». Καὶ εἶπεν ὁ Ἄγγελος· «ἄκουσον, πάτερ ἅγιε· καθὼς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον οἱ ἄνθρωποι ἀφ' ἑσπέρας κοιμῶνται ἕως πρωτῆ καὶ τὴν αὔριον σηκώνονται καὶ γνωρίζουν τοὺς χθὲς ἀνθρώπους καὶ χαιρετοῦν καὶ συνομιλοῦν καὶ πολλάκις καθεζόμενοι συνευφραίνονται καὶ ἐρωτᾷ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, οὕτῳ γίνεται καὶ εἰς ἐκεῖνον τὸν κόσμον, ὁ εἷς τὸν ἕτερον γνωρίζει καὶ συνομιλεῖ. Διότι, καθὼς ὑπάγει τις εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐκεῖ βλέπει ἄρχοντας καὶ πτωχοὺς καὶ ἐρωτᾷ ποῖος εἶναι οὗτος καὶ ποῖος ἐκεῖνος, καὶ δι' ἐρωτήσεως μανθάνει καὶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ποτὲ δὲν

εἶδε, τοιοῦτοτρόπως γίνεται καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς δικαίους, διότι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ τοῦτο τὸ ὑστεροῦνται.

Τότε λέγει ὁ Γέρων· «εἶπέ μοι καὶ τοῦτο, παρακαλῶ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ σώματος τί γίνεται; καὶ διατὶ γίνονται τὰ μνημόσυνα τῶν τεθνεώτων;» Καὶ ὁ Ἄγγελος εἶπεν· «ἄκουσον πάτερ ἅγιε· μετὰ τὸ χωρισθῆναι τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ σώματος λαμβάνουν αὐτὴν οἱ Ἄγγελοι μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν καὶ ἔρχονται εἰς τὸν οὐρανόν, ἵνα προσκυνήσῃ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀπὸ τῆς γῆς δὲ ἕως τὸν οὐρανὸν εἶναι σκάλα καὶ κάθε σκαλοπάτι ἔχει ἓν τάγμα δαιμόνων, τὰ ὁποῖα λέγονται τελώνια καὶ ἀπαιτοῦν τὴν ψυχὴν ἐκείνην τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ φέρουν τὰ χειρόγραφα αὐτῆς καὶ δείχνουν αὐτὰ εἰς τοὺς Ἄγγελους λέγοντες· «τὴν δεῖνα ἡμέραν καὶ εἰς τὰς τόσας τοῦ δεῖνος μηνὸς ἐποίησεν αὕτη ἢ ψυχὴ τόδε· ἢ ἔκλεψεν ἢ ἐπόρνευσεν ἢ ἐμοίχευσεν ἢ ἐμαλακίσθη ἢ ἐψεύσατο ἢ συνεβούλευσεν ἄνθρωπον εἰς κακὸν ἔργον»· καὶ εἴ τι ἄλλο κακὸν ἔκαμεν, ὅλα τὰ δείχνουν εἰς τοὺς Ἄγγελους. Τότε δείχνουν καὶ οἱ Ἄγγελοι ὅ,τι ἀγαθὸν ἔκαμεν ἢ ψυχὴ ἐκείνη, ἢ ἐλεημοσύνην ἢ προσευχὴν ἢ λειτουργίαν ἢ νηστείας ἢ ἄλλο τι ἀγαθὸν ἐποίησε, καὶ ἀντισταθμίζουν οἱ Ἄγγελοι καὶ οἱ δαίμονες. Καὶ ἐὰν εὐρέθῃ τι ἀγαθὸν περισσότερον, ἀρπάζουν αὐτὴν οἱ Ἄγγελοι μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἀναβαίνουν εἰς ἕτερον σκαλοπάτι καὶ οἱ δαίμονες τρίζουν τὰ δόντια αὐτῶν ὡς ἄγριοι σκύλοι καὶ βιάζονται ἵνα ἀρπάσουν τὴν ἐλεεινὴν ψυχὴν ἀπὸ τοὺς Ἄγγελους. Ἡ δὲ ψυχὴ συστέλλεται καὶ τρομάζει κατὰ πολλὰ καὶ κρύπτεται εἰς τοὺς κόλπους τῶν Ἄγγέλων καὶ γίνεται μεγάλη διάλεξις καὶ μέγας θόρυβος ἕως ὅτου νὰ ἐλευθερώσουν τὴν ἐλεεινὴν ψυχὴν ἐκείνην ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δαιμόνων. Καὶ πάλιν ἀνέρχονται εἰς ἕτερον σκαλοπάτι καὶ ἐκεῖ εὐρίσκουν ἄλλο τελώνιον δεινότερον καὶ ἀγριώτερον καὶ ἐδῶ πάλιν γίνεται πολλὴ ὄχλησις καὶ ταραχὴ μεγάλη καὶ ἀνεκδιήγητος, τίς νὰ λάβῃ τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην ψυχὴν, καὶ κραυγάζοντες οἱ δαίμονες ἐλέγχουν τὴν ψυχὴν ἐκείνην καὶ λέγουν. «ποῦ ὑπάγεις; δὲν εἶσαι σὺ ὅπου ἐπόρνευσες καὶ κατεμόλυνες τὸ ἅγιον Βάπτισμα; δὲν εἶσαι σὺ ὅπου ἐμόλυνες τὸ Ἀγγελικὸν Σχῆμα; ποῦ ὑπάγεις τώρα; γύρισε εἰς τὰ ὀπίσω, ὑπόστρεψε εἰς τὰ κάτω εἰς τὸν σκοτεινὸν Ἄδην, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, εἰς τὸν σκῶληκα τὸν ἀκοίμητον». Τότε, ἐὰν εἶναι ἡ ψυχὴ ἐκείνη καταδικασμένη, ὑποστρέφουν αὐτὴν οἱ πονηροὶ δαίμονες

ὕπὸ κάτω τῆς γῆς, εἰς τόπον σκοτεινὸν καὶ ὀδυνηρόν· καὶ οὐαὶ τῇ ψυχῇ ἐκείνῃ, οὐαὶ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐν ἧ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος! Καὶ τίς διηγῆσεται, πάτερ ἅγιε, τὴν ἀνάγκην ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν ἔχουν αἱ καταδικασθεῖσαι ψυχαὶ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον;

Εἰ δὲ εὐρέθη ἡ ψυχὴ καθαρὰ καὶ ἀναμάρτητος, ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ συναπαντοῦν αὐτὴν οἱ Ἄγγελοι μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιαμάτων καὶ ἀσπάζονται αὐτὴν. Εἶτα ἀπέρχονται εἰς τὸν δεσποτικὸν θρόνον καὶ προσκυνεῖ τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τότε βλέπει τοὺς χοροὺς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, τῶν Ἁγίων Πατέρων, τὰ ἐννέα Τάγματα τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, τὴν λαμπρότητα ἐκείνην τὴν ἄρρητον, καὶ ἀκούει τὴν ἀγγελικὴν ἐκείνην μελωδίαν καὶ τὸ κάλλος τὸ ἀμήχανον.

Ἠρώτησας δὲ καὶ περὶ τῶν μνημοσύνων, πῶς καὶ διατὶ γίνονται. Ἐπειδὴ ὡς εἶπομεν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέρχεται ἡ ψυχὴ εἰς προσκύνησιν, διὰ τοῦτο ποιοῦμεν ὡσπερ κανίσκιον (πανέριον) καὶ πέμπομεν εἰς τὸν Κύριον ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἐκείνης. Καὶ μετὰ τὴν προσκύνησιν, ἐπιστρέφουν αὐτὴν οἱ Ἄγγελοι εἰς τὴν γῆν καὶ δείχνουν εἰς αὐτὴν τοὺς τόπους ὅπου ἐπεριπάτησεν εἰς τὴν ζωὴν τῆς καὶ ἐνθυμίζουσαν αὐτῇ τὰς πράξεις τῆς τὰς πονηρὰς καὶ ἀγαθὰς, λέγοντες· «ὦδε ἔκλεψας, ἐκεῖ ἐπόρνευσας, ὦδε κατελάλησας, ἐκεῖ ἐμαλακίσθης, ὦδε ἐφόνευσας, ἐκεῖ ἐπιόρκησας, ὦδε ἠδίκησας, ἐκεῖ ἐβλασφήμησας, ἐκεῖ ἐσκανδάλισας». Εἶτα πάλιν τὰ ἀγαθὰ· «ὦδε ἠλέησας, ἐκεῖ ἐνήστευσας, ὦδε μετενόησας, ὦδε προσευχήν, ἐκεῖ γονυκλισίαν, ὦδε στάσιμον, ἐκεῖ ἐγκράτειαν». Καὶ οὕτω ποιοῦμεν ἕως τῆς ἐνάτης ἡμέρας. Καὶ τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ ἀνέρχονται πάλιν εἰς προσκύνησιν, ὡσπερ καὶ τῇ τρίτῃ, τὰ δὲ μνημόσυνα πέμπουν ὡς ἐνθύμησιν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς εἰς τὸν Κύριον, ὅπως ὑποδεχθῇ αὐτὴν ἐν ἰλέῳ ὄμματι, ἐπειδὴ πολλὰ ὠφελοῦν τὴν ψυχὴν αἱ ἐλεημοσύναι καὶ αἱ λειτουργίαι καὶ τὰ μνημόσυνα, διότι δύνανται ταῦτα νὰ ἐκβάλουν ψυχὴν ἀπὸ τὴν κόλασιν. Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν προσκύνησιν πάλιν φέρουν αὐτὴν οἱ Ἄγγελοι εἰς τὸν κόσμον καὶ δείχνουν εἰς αὐτὴν τὸν Παράδεισον, τὸν ἐλεῶνα, τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ, τὰς σκηνὰς καὶ τὰς ἀναπαύσεις τῶν δικαίων. Καὶ ὅταν ἴδῃ τὴν χαρὰν ἐκείνην τὴν ἄφατον, παραμυθεῖται καὶ χαίρει καὶ δέεται τῶν Ἀγγέλων ἵνα κατασκηνώσουν αὐτὴν ἐκεῖ μετὰ τῶν δικαίων. Ἐπειτα δὲ δεικνύουν εἰς αὐτὴν καὶ τὰς κολά-

σεις τῶν ἀμαρτωλῶν λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ πύρινος ποταμός, οὗτός ἐστιν ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος, τοῦτό ἐστι τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον καὶ τοῦτο τὸ ἐσώτερον· οὗτός ἐστιν ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων καὶ καθεξῆς δεικνύουσι ὅλας τὰς κολάσεις τῶν ἀμαρτωλῶν. Δὲν εἶναι, Πάτερ Ἅγιε ἄλλη δριμυτάτη κόλασις καὶ φοβερωτέρα, ὡς τοῦ πόρνου καὶ τοῦ κλέπτου, ἐξαιρέτως τοῦ πόρνου μοναχοῦ καὶ τῆς μοναχῆς, τοῦ πόρνου ἱερέως καὶ τῆς πρεσβυτέρας. Μετὰ δὲ τὴν θεώρησιν πάντων τούτων ἀναφέρεται πάλιν εἰς προσκύνησιν τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ καὶ διὰ τοῦτο γίνονται μνημόσυνα τῶν τεθνεώτων, ἐπειδὴ μέλλει ἡ ψυχὴ τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν καὶ νὰ ἀπέλθῃ ὅπου βούλεται ὁ φιλόθεος Θεὸς κατὰ τὰ ἔργα καὶ τὴν πράξιν ὅπου ἔκαμεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ἀποκαθίσταται ἡ ψυχὴ ἔνθα βούλεται ὁ Κύριος ἕως τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἵνα ἀναστηθῇ καὶ τὸ σῶμα καὶ ἀπολαύσῃ κατὰ τὰ ἔργα του». Τότε στενάξας ὁ Γέρον καὶ δακρῦσας πικρῶς εἶπεν· «οὐαὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ἧ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος». Λέγει δὲ αὐτῷ ὁ Ἄγγελος· «ναί, τίμιε Πάτερ, ὁ ἀμαρτωλὸς λέγω, ὁ δὲ δίκαιος, μακαρία ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα ἐν ἧ ἐγεννήθη».

Τότε λέγει ὁ Ὁσῖος· «παρακαλῶ σε, εἶπέ μοι καὶ τοῦτο· ἔχει τίποτε ἄνεσιν ὁ ἀμαρτωλὸς ἢ τέλος ἢ κόλασις αὐτοῦ;». Ὁ Ἄγγελος εἶπεν· «οὐχί, Πάτερ Ἅγιε, οὔτε ἡ βασιλεία τῶν δικαίων ἔχει τέλος, οὔτε ἡ κόλασις τῶν ἀμαρτωλῶν. Ἐὰν ἔπαιρνε κανεὶς κάθε χίλιους χρόνους ἕνα κόκκον ἄμμου ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ μετέθετεν αὐτόν, ἤθελεν ἔχει ἐλπίδα ἵνα τελειωθῇ, ἢ δὲ κόλασις τῶν ἀμαρτωλῶν δὲν ἔχει τέλος». Λέγει πάλιν ὁ Ὁσῖος· «παρακαλῶ εἶπέ μοι καὶ τοῦτο· ποιοὶ Ἅγιοι εἶναι εὐσπλαγχνικώτεροι εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ παρακαλῇ αὐτοὺς ὁ ἐλεεινὸς ἄνθρωπος, ἵνα προεσβεύωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ;» Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἄγγελος λέγει· «ὅλοι οἱ Ἅγιοι εὐσπλαγχνοὶ εἶναι εἰς σᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εὐγνώμονες, ἀλλὰ σεῖς οἱ ἄνθρωποι ὡς ἀγνώμονες καὶ ἀχάριστοι κάμνετε αὐτοὺς καὶ ὀργίζονται εἰς ἐσᾶς. Διότι οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἔχουν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐπειδὴ ἕνεκεν τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων εἶδον καὶ αὐτοὶ τὰ παράδοξα τοῦ Θεοῦ. Πλὴν τούτων ἡ Κυρία Θεοτόκος, ἡ Δέσποινα ἡμῶν, εὐσπλαγχνίζεται περισσότερο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ἐπρεπε, Ἅγιε, ὁ ἄνθρωπος ἀνεξάλειπτον νὰ ἔχη τὸ ὄνομα Αὐτῆς ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἄλλ' ὁ Διάβολος ἠπάτησεν αὐτόν καὶ ἔγινεν ἀχάριστος. Διότι διὰ τῶν πρεσβειῶν Αὐτῆς καὶ

ἰκεσιῶν ἴσταται ὁ κόσμος μέχρι τὴν σήμερον. Ἐπειδὴ κατεφρόνησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν καὶ τοὺς Ἁγίους κατεφρόνησε καὶ ὁ Θεὸς αὐτούς, καθὼς καὶ οἱ Ἅγιοι».

Λέγει πάλιν ὁ Ὅσιος· «εἶπέ ἡμῖν, ἅγιε Ἄγγελε, ποῖον ἀμάρτημα ὑπάρχει μεγαλύτερον τῶν ἀμαρτιῶν;». Καὶ ὁ Ἄγγελος εἶπε· «πᾶσα ἀμαρτία, τίμιε Πάτερ, χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἡ δὲ μνησικακία καὶ ἡ βλασφημία κυριεύουσι ὅλας τὰς ἀμαρτίας, διότι αὐταὶ καὶ μόναι εἶναι ἱκαναὶ νὰ καταβιβάσουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν τάρταρον τοῦ Ἄδου καὶ εἰς τὰ καταχθόνια τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης». Καὶ πάλιν ὁ Γέρων εἶπε· «Ποῖον ἀμάρτημα πλέον τῶν ἄλλων μισεῖ ὁ Θεός;» Καὶ ὁ Ἄγγελος ἀπεκρίθη· «τὴν κενοδοξίαν· αὐτὴ μόνη ὄλον τὸν κόσμον ἀπώλεσεν, ὅτι δι' αὐτῆς ὁ πρωτόπλαστος τῶν δαιμόνων ἀπώλετο, δι' αὐτῆς ὁ Φαρισαῖος τοὺς κόπους ἀπώλεσε· διότι ὁ ἄνθρωπος ἐὰν πέσῃ εἰς τοιοῦτον πάθος, δύσκολον εἶναι νὰ ἐγερθῇ».

Ὁ Γέρων πάλιν ἠρώτησε· «ποῖοι ἄνθρωποι κολάζονται περισσότερον τῶν ἄλλων;» Καὶ ὁ Ἄγγελος· «εἶπόν σοι, ὁ πόρνος καὶ ὁ βλάσφημος· πλὴν λέγω σοι καὶ τοῦτο, ὅτι ὑποκάτω πασῶν τῶν κολάσεων ὑπάρχει κόλασις δεινὴ καὶ πονηρὰ, ἣτις καλεῖται ἀφάνεια· ἐκεῖ κολάζονται οἱ πόρνοι ἱερεῖς καὶ μοναχοὶ καὶ μοναχαὶ αἱ πορνεύουσαι. Διότι, Τίμιε Πάτερ, μέλλει ἀνακαινισθῆναι τὸ πρῶτον τάγμα ἀπὸ τοὺς καλοὺς ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς καὶ εἰς μεγάλην τιμὴν θὰ ὑπάγουν. Λοιπὸν οἱ πονηροὶ καὶ κακοὶ μοναχοὶ εἰς μεγάλην ἀτιμίαν καὶ κόλασιν ἀποπέμπονται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ παραβαίνοντες τοὺς Θεῖους νόμους καὶ οἱ δεχόμενοι παρανόμους ἔνεκεν δώρων, καὶ οἱ καταφρονοῦντες τὴν Ἀκολουθίαν αὐτῶν ἔνεκεν κοσμικῶν καὶ βιοτικῶν φροντίδων. Διότι διὰ μίαν Ἀκολουθίαν ἔχουν νὰ δώσουν λόγον τῷ Θεῷ. Περὶ δὲ τῶν μεθυόντων ἱερέων, τί εἶπω καὶ τί λαλήσω; οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι δεινὴ κόλασις ἀναμένει αὐτούς!» Τότε λέγει ὁ Γέρων· «εἶπέ μοι καὶ τοῦτο, παρακαλῶ· οἱ καταφρονοῦντες τὴν ἁγίαν Κυριακὴν ἔχουσι τίποτε κόλασιν ἐκεῖ»; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἄγγελος εἶπεν· «οὐαὶ αὐτοῖς, τίμιε Πάτερ! ὅτι φρικτὴ κόλασις δέχεται αὐτούς. Εἴ τις καταφρονεῖ τὴν ἁγίαν Κυριακὴν, τὸν Κύριον καταφρονεῖ, καὶ ὁ Κύριος αὐτόν, διότι ἡ Κυριακὴ ἡμέρα, ὁ Κύριος ἐστίν. Καὶ ὅστις τιμᾷ αὐτὴν τὸν Κύριον τιμᾷ· ὅστις πάλιν τιμᾷ τὴν μνήμην τῶν Ἁγίων καὶ ὅστις ἐορτάζει τὰς μνήμας αὐτῶν βοηθοῦν καὶ οἱ Ἅγιοι αὐτόν, διότι μεγάλην παρρησίαν ἔχουν πρὸς τὸν Θεόν καὶ ὅ,τι ζητήσουν παρέχει αὐτοῖς ὁ Κύριος.

Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ἀπεδίωξαν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἀπ' αὐτῶν καὶ οὔτε τὸν Θεὸν ἔχουν φίλον οὔτε τινὰ τῶν Ἁγίων, ἀλλ' ἐκολλήθησαν μόνον εἰς τὰ βιοτικά καὶ κοσμικά πράγματα, τὰ καταστρεφόμενα καὶ φθειρόμενα καὶ οὐαὶ αὐτοῖς! Γίγνωσκε, τίμιε Πάτερ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ἢ ἱερεὺς, ἢ μοναχός, ἢ κοσμικός, ἢ ἰδιώτης, ὁ ὁποῖος δὲν τιμᾷ τὴν ἁγίαν Κυριακὴν, Θεοῦ πρόσωπον δὲν βλέπει οὐδὲ ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας. Τώρα λοιπὸν, τίμιε Πάτερ, εἴ τι θέλεις ἐρώτησόν με, διότι εἶναι ὦρα νὰ πορευθῶ εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ ποιήσω τὴν παράστασιν τοῦ Κυρίου μου». Τότε στενάξας ὁ Γέρων καὶ δακρύσας πικρῶς εἶπεν· «οὐαὶ ἡμῖν! ἰδοὺ ὁ καλὸς δοῦλος τοῦ Κυρίου μου, Ἄγγελος ὢν αὐλος καὶ ἀναμάρτητος βιάζεται ἵνα δώσῃ τὴν δοξολογίαν τῷ Κυρίῳ, ἡμεῖς δὲ οἱ ὑλικοὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ δὲν φροντίζομεν, ἀλλὰ καταφρονοῦμεν τὴν σωτηρίαν μας».

Λέγει πάλιν ὁ Ὅσιος πρὸς τὸν Ἄγγελον· «παρακαλῶ σε εἰπέ μοι, ποία προσευχὴ ἀρμόζει τῷ μοναχῷ»; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· «ἐὰν εἶναι γραμματισμένος ὁ ἄνθρωπος, τοῦ Δαβὶδ οἱ Ψαλμοί, εἰ δὲ καὶ δὲν εἶναι, τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Ὑιὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν. Αὐτὴ ἡ εὐχὴ εἶναι ἡ δυνατωτέρα, πολλοὶ δὲ γραμματισμένοι ἄφησαν ὅλα καὶ ἐκράτησαν αὐτὴν τὴν εὐχὴν καὶ ἐσώθησαν, διότι αὐτὴν δύνανται νὰ κρατήσουν εἰς τὴν μνημὴν των καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδιά καὶ μοναχοὶ καὶ μοναχαῖ καὶ εὐμαθεῖς καὶ ἀμαθεῖς καὶ ἔμπειροι καὶ ἄπειροι καὶ ὁ θέλων νὰ σωθῇ ταύτην ἄς κρατῇ ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτί, ἐν κελλίῳ καὶ ἐν ὁδῷ, ἰστάμενός τε καὶ καθήμενος κἂν περιπατῇ, κἂν ἐργάζεται, αὐτὴν τὴν εὐχὴν ἄς κρατῇ μετὰ πόθου καὶ προθυμίας διότι αὐτὴ εἶναι ἱκανὴ εἰς κάθε ἕνα ὅπου θέλει νὰ σωθῇ». Καὶ πάλιν εἶπεν ὁ Ὅσιος· «ἐπειδὴ ἦλθες νὰ με διδάξῃς τὸν ἁμαρτωλόν, δέομαί σου, εἰπέ μοι καὶ τοῦτο· ἐὰν εὐρεθῇ, τις ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς καὶ διδάξῃ ἄλλον, ἐκβάλλῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ δείξῃ εἰς αὐτὸν στράταν καλήν, ἔχει τίποτε μισθόν»; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἄγγελος· «ὅστις πράξῃ ταῦτα ὅπου με ἐρωτᾷς, σώζει τὸν ἑαυτὸν του καὶ ὁ συμβουλευέων ἄλλον τινὰ εἰς τὸ κακόν, ὄχι μόνον ἐκεῖνον καταστρέφει, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν του παραδίδει τῷ Δαβόλῳ. Λοιπὸν δὲν εἶναι δεινότερα ἁμαρτία ὡς τὸ συμβουλευῆσαι ἄνθρωπον εἰς κακὸν ἔργον, οὕτω δὲ πάλιν εἶναι καλὸν τὸ συμβουλευῆσαι εἰς τὸ ἀγαθόν». Πάλιν ἠρώτησεν ὁ Ὅσιος λέγων· «εἰπέ μοι καὶ τοῦτο· τάχα ἕως τώρα ἐπλήθουν οἱ Ἅγιοι εἰς ὄλον

τὸν Κόσμον; καὶ ἕως τέλος θὰ εἶναι ἄρα γε τοιοῦτοι»; Καὶ ὁ Ἄγγελος εἶπεν· «ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, τίμιε Πάτερ, δὲν θέλει ἐκλείψει δίκαιος καὶ προφήτης Κυρίῳ τῷ Θεῷ, ὡσαύτως οὐδὲ τῷ Σατανᾷ ὑπηρέτης. Πλὴν εἰς τοὺς ὑστερινοὺς καιροὺς ὅσοι ἐν ἀληθείᾳ δουλεύουσιν τῷ Χριστῷ καὶ κρύβονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν σημεῖα καὶ τέρατα δὲν κάμνουν ὡσὰν τώρα, ἀλλὰ πρακτικῆ ὁδῷ περιπατοῦν μετὰ ταπεινώσεως, μεγαλύτεροι ἀπὸ τοὺς τελούντας σημεῖα θέλουν εὑρεθῆ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ· διότι τότε δὲν θέλουν ἰδῆ τινα νὰ κάμνη σημεῖα καὶ θαύματα, ἵνα ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως ἀναζωπυρούμενοι οἱ ἄνθρωποι μὲ δυνατὴν προθυμίαν εἰσέλθουν εἰς τὸν ἀγῶνα, διότι θέλουν εἶναι ἐκεῖνοι ὅπου νὰ ποιμαίνου καὶ νὰ ἐξουσιάζου εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀδόκιμοι παντελῶς, νὰ μὴ γινώσκουν οὔτε μίαν ἐπιστήμην τῆς ἀρετῆς. Διότι θέλουν ἐκπέσει εἰς τὴν γαστριμαργίαν, φιλαργυρίαν καὶ κενοδοξίαν καὶ νὰ εἶναι περισσότερον σκάνδαλον τοῖς ἀνθρώποις καὶ οὐχὶ ὑπογραμμός, διὰ τοῦτο περισσότερον ἀμεληθήσεται ἡ ἀρετὴ· διότι τότε θέλει βασιλεύσει ἡ φιλαργυρία· καὶ οὐαὶ εἰς ἐκείνους ὅπου χαίρουν ὅτι ἔχουσι χρήματα πολλά· ὄνειδος γάρ ἔσονται οὗτοι Κυρίῳ τῷ Θεῷ καὶ δὲν θέλουν ἰδεῖ πρόσωπον Θεοῦ ζῶντος· ὅτι μοναχὸς ἢ λαϊκὸς ὅπου δίδει εἰς τόκον τὸ ἀργύριον αὐτοῦ βυθῷ ταρτάρου καταποντισθήσεται, ὅτι δὲν προτιμᾷ νὰ κάμνη αὐτὰ καρποφόρα Κυρίῳ τῷ Θεῷ διὰ τῆς ἐλεημοσύνης τῶν πενήτων».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἄγγελος τῷ Ἀββᾶ Μακαρίῳ καὶ κλίνας πρὸς αὐτὸν τὴν κεφαλὴν εἶπεν· «εὐλόγησον, Πάτερ Ἅγιε συγχώρησόν με». Τότε πεσὼν ὁ Γέρων προσεκύνησεν αὐτῷ λέγων· «πορεύου ἐν εἰρήνῃ, παράστηθι τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι καὶ πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ». Καὶ ἀναχωρήσας ὁ Ἄγγελος ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ δὲ Ἀββᾶς Μακάριος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἐπῆγεν εἰς τὸ κελλίον του καὶ διηγήθη εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ συνασκητὰς αὐτοῦ ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσεν ἀπὸ τὸν Ἄγγελον, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ

ΣΑΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τώρα που έχεις διαβάσει αυτό το βιβλίο αντιλαμβάνεσαι πώς σ' έχει προβληματίσει; Έμεις απαντούμε χωρίς δισταγμό: Όπωσδήποτε, ναι.

Η λύση λοιπόν, μιὰ είναι: Ν' αὐτοσυγκεντρωθεῖς, νὰ σκεφτεῖς ὅλο τὸ παρελθόν σου, νὰ σημειώσεις τὶς ἁμαρτίες σου, νὰ λυπηθεῖς γι' αὐτές, νὰ μετανοήσεις εἰλικρινὰ καὶ νὰ πᾶς νὰ ἐξομολογηθεῖς. Γιατὶ αὐτὸ πὺ σῶζει τὸν ἄνθρωπο εἶναι ἡ **μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγηση**, πὺ σβύνει ὅλα τ' ἁμαρτήματα πὺ ἔχουν γράψει οἱ δαίμονες ἐναντίον μας.

Ὁ Μ. Βασίλειος, λέει, πὺς τὰ πονηρὰ πνεύματα παρατηροῦν τὴν ἔξοδο τῆς ψυχῆς μὲ τόσην ἀγρυπνὴ προσοχή, πὺ δὲν παρατήρησαν ποτέ ἔχθροί, τὴν πόλη πὺ πολιορκεῖται ἢ ληστὲς τὸ θησαυροφυλάκιο.

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ὀνομάζει τὰ τελῶνια ἐκεῖνα ἀγγέλους ἀπειλητικούς καὶ δυνάμεις ἀπότομες μὲ δὴ φοβερὰ, στὸ ἀντίκρουσμα τῆς ὁποίας τρομοκρατεῖται ἡ ψυχὴ. Καὶ ἄλλοῦ ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἱερὰ Γραφή τοὺς ὀνομάζει διῶκτες καὶ τελῶνες καὶ φορολόγους.

Τέλος ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος, ἀναφέρει πὺς, ἂν ὁ ἀποθανὼν ἔφυγε ἀμετανόητος, ἔρχονται χοροὶ δαιμόνων καὶ ἄγγελοι ἀριστεροὶ καὶ δυνάμεις ἄκότους, πὺ παραλαμβάνουν τὴ ψυχὴ του καὶ τὴν κρατοῦν στὸ δικὸ τους μέρος. Ἐνῶ τὸ ἐντελῶς ἀντίθετο συμβαίνει μ' ἐκείνους πὺ μετανόησαν, γιατί κοντὰ στοὺς ἀγίους δούλους τοῦ Θεοῦ ὑπάρχουν ἀπὸ τώρα ἄγγελοι πὺ παραμένουν ἐκεῖ καὶ πνεύματα ἅγια πὺ περικυκλώνουν αὐτοὺς καὶ τοὺς φυλάττουν, κι ὅταν ἡ ψυχὴ τους βγεῖ ἀπὸ τὸ σῶμα, τότε τὴν παραλαμβάνουν καὶ τὴν κρατοῦν στὸ δικὸ τους μέρος.

**Ψυχή μου, ψυχή μου ανάστα·
τὶ καθεύδεις; τὸ τέλος ἐγγίζει
καὶ μέλλεις θορυβεῖσθαι·
ἀνάνησον οὖν, ἵνα φεισηταί σου
Χριστὸς ὁ Θεός, ὁ πανταχοῦ
παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν.**

*[Κοντάκιο τῆς Πέμπτης
τῆς Ε΄ ἐβδομάδας τῶν Νηστειῶν]*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ»

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΚΑΙ ΤΣΙΜΙΣΚΗ 37 - ΑΘΗΝΑΙ Τ.Τ. 11472

ΤΗΛΕΦ. 3622.529 - 9817445